

ÜNNEPI SZÁM:

**a Zsidó Állam nemzetközi
elismerése alkalmából**

Chanuka: 5708

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 40. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1947 DECEMBER 4.
5708. KISZLÉV 21.

A megvalósult álom...

Írta: Stöckler Lajos

A sok csapás, szenvedés, a történelemben a leggyalázosabb, iparszerű embermészárlás után, végre örömben van része a világ zsidóságának. Hatmillió halottunk utáni örök gyász mellett, új ünnepnaphoz értünk, az önálló Erec Jisraél megszületésével. A zsidóság kétezere éves vándorútján az első oázis. Akadályteli volt az út, bősies küzdelemre, elszántságra és a világ zsidóságának összefogására volt szükség. A hitleri gázságot kellett elszívni, hogy a hatalmasok lelkiismerete megszólaljon.

Hősök vérével áztatott út van mögöttünk és a harc behéz, áldozatos volt. Az igazság győzelméért nagy árat fizettünk, de ember, s világ előtt bizonyosodott be, az ősi földön zsidó ország épül. A magyar zsidóság részt vállalt e harcban, komoly elszántsággal, zsidó szolidaritással s mint e küzdelem osztályosa, szeretettel köszönti ereci testvéreit a győzelem órájában. Jelentősége felmérhetetlen, kihatása szerteágazó, de most az öröme első napjaiban még korai ezekről beszélni. Ha rövid ideig az öröm váltja is fel a harcot, tudatában vagyunk annak, hogy a jövő feladatai talán még nagyobbak.

Ez a nemzedék megérhette az Ország ujjaszületését, de ezzel felelősséget is vállal a jövő generációk felé. Ahogyan bebizonyította elszántságát és nem ismert akadályt, igaza kivívásában, úgy kell a nemzedéknek tanuságot tenni államépítő, államfenntartó képességéről is. Biztosítani a zsidó állam újabb évezredét.

Mártírok millióinak szelleme figyelmezteti és kötelezi a világ zsidóságát a további feladatok megoldására és ha összefogásra volt szükség az eddigi küzdelemhez, akkor a jövőben még inkább erkölcsi és anyagi erejével egy emberként kell felsorakoznia az Erecet építők és hős vezetőik támogatására. Gondoljunk sokszázezer talajtvesztett testvérünkre, akik most már az ősi földön otthont, nyugalmat és talán gyógyulást találnak.

Akik pedig döntésükkel lehetővé tették az önálló zsidó ország feltámadását, e világtörténelmi eseménnyel reményt keltenek a szabadság és béke után vágyó népek lelkében, hogy minden fondorlat és gázság dacára győzedelmeskedik az igazság. Éljen az önálló zsidó állam és szolgálja a világ békéjét, az agyongyötört Izrael és az emberiség üdvét!

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Glosszák a hétről

SZERBIA NÉMET KATONAI KORMANYZÓJÁNAK. Danke! — mondják a német katonák a perét tárgyalva a közelmúltban a belgrádi katonai bíróságnak.

Dankemann generális a polgári lakosság tízezreit végeztette le Szabad Földet adó a Gestapo-bírói ítéleteknek. Szó, egyenesen megölték a Gestapo-ügényeket.

A tárgyalás során, a többi között, ez a párbeszéd zajlott fel:

Miért helyezte törvényen kívülül a szerbiai zsidókat és cigányokat? — kérdezték a katonai törvényszék elnöke.

Csak Hitler utasítására? — feleltet. A Vözer elnök azt mondta elém, hogy a szerbiai zsidók és cigányok ugyanolyanok, mint a németországuk — felelte a volt német generális.

A jugoszláv hadbírók halálra ítélték Dankemann tábornokot, aki a zsidók és cigányok kiirtására kezdte, s a szerbek halálra ítélték kollatásával fejezte be a katonai kormányzó pályafutását.

★

LENGYELORSZÁGBAN, ahol a legtöbb zsidó pusztult el, új kezkezdődött.

Mint a bécsi hírközlés hívtatja, a „Der neue Weg” lapja a Lengyelországban halálra ítélt 71.000 zsidó halála közlése külön „zsidó territóriumot” alakított. Alsó Sziléziában.

Ez a „zsidó territórium” nem jelent jogi helyzetet, hanem csupán tényleges állapotnak tekinthető.

A 38 alsósziléziai városban és községben tömörült zsidók, akiknek jelentős része mezőgazdasággal foglalkozik, erős kulturális életet élnek.

Alsó-Sziléziában — lengyel és jiddis nyelven — nem kevesebb, mint 30 zsidó lap jelenik meg, 19 színház működik és mindenütt fejlett könyvtárak nyíltak.

Uj zsinagógák nőttek ki a földtől. A Zsidó Központi Bizottság — amely az összes zsidó pártok, a cionisták, bundisták, orthodoxok, mások képviselőiből áll — bámulatos eredményeket értek el.

Esodálattal tekint Lengyelország minden dolgozója a zsidók kollektív juttatásai és műhelyei felé, amelyek egészséges szociális érzésről tesznek tanúságot.

★

AZ 1944-ES ESEMÉNYEK utának egy most megjelenő ifjúsági regény központjában, Hars László igazán kitűnő, nemes humanizmussal, tisztá, szociálista fellegással lefektet. Majd a gyerekek... című könyvében végigvonnak a német megszállás és fasiszta zsidóüldözés szomorú hónapjai. Talán érdemes idézni azt a jelenetet, amikor először jelennek meg az iskolában a sárga csillagos zsidó gyerekek.

„Máskor reggel, amikor Gabi

az éjszakai bombatámadástól álmossan hunyorogva az utcára lépett, megpöccselt látta, hogy emberek jönnek vele szembe, akiknek mellett aranyszínű kintetelés volt. A halmozottan viselt kintetést, mindjárt a szívük felett és egyáltalában nem látszott rajtuk, hogy különösebben bázsék letűnnek rá. Gabi eleinte úgy gondolta, hogy szalutálni fog nekik, de aztán mégse szalutált, maga sem tudta pontosan, hogy miért nem. Csodálkozása még fokozódott, amikor belépett az osztályba és látta, hogy a különpadban ülők mindegyike Fyén arany kintetést hord. Nézte, hogy kihez van még rajtuk kívül? De nem volt senkinek. Megkérdezte az előtte ülő Csernyiköt, hogy miért hordják azok a kintetést?

— Hogy meg lehessen ismerni őket — felelte Csernyik.

— Hílye vagy — jelentette ki Gabi — hiszen meg lehet ismerni őket. Az egyik a Garai, a másik a Schwarz, a harmadik a Róna, a negyedik a Halmoz, a Kasznár meg még külön is meg lehet ismerni a szemüvegéről.

— Te vagy hílye — felelte Csernyik — azért kell hordani, hogy mindenki megismerhesse őket.

— Úgy látom, mégiscsak valami kintetelés — gondolta Gabi, de Csernyik tovább magyarázott:

— Mert igenis, hogy ők az okai mindennek.

— Minnek?

— Mindennek.

— De mégis minnek? — magyarázott Gabi.

— Általában. Igenis, hogy ők az okai általában.

— A Garai?

— Nem a Garai. Ők.

— Akkor a Kasznár? Annyak még szemüvege is van. És mindig olyan szemüveg volt.

— De nem a Kasznár. Mondtam már, hogy ők. De most már mindenki megismerheti majd őket. Tedd, Schampert ut. aki ott lakik nálunk a házban és őt is tudom, mert mindig szok magyarázni, ha hazagőn...

Többet nem mondhatott a Csernyik, mert bejött a tanító bácsi és megkezdődött a számtanóra.

★

FÉNYES ÜZLETI VÁLLALKOZÁS volt Auschwitz, nemesek egyszerű halálában.

Ez derült ki Liebenschei válogatásnak és 39 bűnlárának, az auschwitzi pokol „ördögeinek” krakkói perében.

A 15.400 oldalas vádirat sok száz oldalán találhatunk olyan adatokat, amelyekből kiderül, hogy a hitleri rendszer legtöbb vezetői nem csupán „ideális” okokból, politikai és világméretű meggyőződésből végezték ki az Európa különböző részeiből odahurcolt politikai foglyokat és zsidókat, hanem elsősorban azért, mert a róluk lerángott holmikat rendszeresen értékesítették.

A náci-füemberek nemesek a világ legzsidóbb gyilkosai voltak, hanem — hitvány és közönséges hullavetők is.

★

EURÓPA ÖSSZES NEMZETELNEK együttes vádjából — bevezet az SS-hírhírók krakkói perének tárgyalásán Ciprián főügyész, aki az auschwitzi ügyek valóságos specialistája, hiszen már tízszer büntetésük tárgyalásán is a vád képviselője volt.

Szövegintézet idézzük szavait:

— Ez a mostani per — mondotta — nemesek a lengyel nép egyje. Európa összes nemzeteinek együttes vádjá ez. Magyarok, oroszok, franciák, csehek és belgák együtt védőlják a Harmadik Birodalom nevet viselt bűnszövetkezetet. Ma, amikor a világ nemzetei a német békeszerződés felett vitatkoznak, legyen Auschwitz berzalmas emléke, amely mindörökké emlékezteti a világot, hogy mi történt Európára, ha Hitler győzött volna!

★

GYERMEKOTTHONT GSNALNAK — svájci híradások szerint — abból a müncheni sörearnokból, amelyben Hitler először szónokolt a nemzeti szocializmusról és amelyet a Harmadik Birodalom az „új Messias” helyhelyeként mulgatólt.

Most olyan gyermekkel helyznek el az átépített müncheni sörearnokban, akik egész más szellemű nevelést kapnak, mint amilyenben Hitler rendszere részesítette a fiatalságot.

A hitleri rendszer által meggyilkolt gyermekek — zsidó, lengyel, jugoszláv, görög és holland gyermekek — nem támadnak fel és tovább alusszák örök álmukat a keleti tömegsírokban, de az új müncheni gyermekotthon legalább reményt ad arra, hogy megszűnik a jövő Német-

országban a gyilkosok mesterséges lenyészése!

★

A TURISTA SZÖVETSÉG fasiszta elnökének bünpere felidézi emlékeztetünkben azt a — enyhén szólva — „furesz” világot, amelyben még az üzletek, egyesületek, sőt tárgyak is faji és felekezeti megjelölést kaptak.

Biztosra vesszük, hogy eljövendő korok olvasói, akik nem érezték saját bőrükön a vész, hangosan kacagnak majd, amikor azt olvassák, hogy a fasiszták idején „zsidó sport” és „keresztény sport”, zsidó gyár” és „keresztény gyár”, „zsidó bolt” és „keresztény bolt” is volt. A „bőcsök”, akik a világot akkor uralták, nem szegyelek magukat és még a tárgyakat, vagy üzleteket is faji és felekezeti jelzőkkel „lelték” szellemi szegénységükben.

Ezen a korszaknak egyik szereplője volt a most híresség és került Zsenberi Gyula, a Turista Szövetség fasiszta elnöke, aki feltalálta a „zsidó turisták” és „keresztény turisták”.

Már 1942-ben és 1943-ban megölte az 1914-es idők rendeltetését — eltiltotta a zsidókat a hegyi turizmától. Sőt, még azokat sem engedte kirándulni, akiknek zsidószármazásán hivatás-társa volt.

1942-ben kiűggesztette a me-nedékházra a táblát: „Zsidóknak tilos!”

A munkás, turistaegyesületek találkozására akkor még sikerült elváltatni a táblákat, de q. Zsenberi-féle „faji turisták” mégis érvényesült az egyesületek többségénél. 1944-ben azután az egész magyar turisztikai élet elcsenberiesedett.

★

„A POLGÁRSÁG UTJA” címmel érdekes tanulmányt írt a népfelvilágosító Balassa Könyvtár füzet sorozatában László Ferenc, az ismert publicista. Külön fejezet foglalkozik a tanulmányban az úgynevezett „polgári arisztokráziával”. Ime, néhány sora:

„A meg nem harcolt osztály harc helyett a közepostály túlnyomó többségét kielégítette a kispolgár „osztályharc”: az antiszemitizmus. Előbb csak az „jelenteli” előnyt a „keresztény közepostálynak”, hogy a gazdasági „pozíciójából” kiszorított zsidóság helyére került, később azonban már azt is természetesenek találták a legtöbben, hogy az otthonából és javából kiforgatott zsidók lakása és vagyona is az ő kezükbe jusszon. Így vált a magyar polgárság jelentékeny része a szélsőjobboldali mozgalmak fontos erőforrásává és amikor a háború elvesztése már minden józanul gondolkodó ember előtt kétségtelen volt, az a polgári közepostály még mindig hitt a titkos esodáfegyverekben, a bulió propagandában, a misztikus esodákban és szinte az utolsó percig támogatja a hatalmat bitorló, nemzetrontó kisebbséget.”

A ZSIDÓ ÁLLAM

a sekkelt megváltók millióinak akaratából született meg

Még teljesítheted kötelességedet!

VÁLTSD MEG A SEKKELT!

Nyolc láng egy történelmi emléken

Irtá: Katona József

Rómában, a Via Sacrán, remekművű köépitmény, pompás diadalív emelkedik, amely omulatlanságában is dacolva az idővel, évszázadok ködén át hirdeti annak dicsőségét, aki legyőzte Judeát... A diadalív árkádjában az egyik domborművön, a triumphator díszkíséretében borostyánkósszerű fővel előkelő római katonának menetelnek és diadalmas arccal viszik a jeruzsálemi szent templom kincsét. Az egész reliefen pedig eluralkodik egy hatalmas, remekművű *menóra* képe, amelyet mámorosan a vállukon emelnek a győztesek. Ott, a Via Sacrán, közel kétezer éve haladnak a dicsőség útján, akik legyőzték a zsidóságot, és diadalitiasan magásra tartva hordozzák a szent templom hékárú gyertyatartóját, a zsidók *menóráját*.

...Ámde, azt mondják a látók, akik átértve szemlélők a történelem nagyszerű valóságait és az élet egyszerű csodáit, — azt mondják a látók: ilyenkor, Kiszláv havának utolsó napjában, amikor leszál az este, szelid galamb száll fel a Tiberis partján és nyolc napon át ott imbolyog az éjszakában, az emlékmű körül. Szárnyával véresre csapdossa a diadalív kőfalát, amely alatt ilyenkor mindig lángok gyulladnak a menérának kelyhében, ott a domborművön. Nyolc napon át mindig egy-egy több láng lobban, egyre lobognak a fények és mindaddig égnek, ameddig a galamb ott imbolyog körülötök, míg a köröskörül sűrűsödő ködhen hajnal felé véresen lehull...

Évszázadok óta úgy tudják a bölcsek: a győztes hadvezérnek nyugtalan lelke, a jeruzsálemi triumphatornak szelleme kísért a diadalív homályában ilyenkor, Kiszláv fordulóján, ott Róma piacán. Azokban az apró lángokban pedig a történelem virrasztó szelleme lobog, amely évszázadok távlatának nagy összefüggéseit világítja át és az örök igaz emberi szellem győzelméért ég a lét éjszakájában. A nyolc nap alatt egyre erősödő fény jelképében, kétezer esztendő történelmi múlt visszakisértő homályában, így valósul a zsar-

noki önkény büntudata, engesztelő alázata s ezzel enyészik az áldioség glóriája...

Van a történelemnek erkölcsi iránya, a győztesek és legyőzöttek világában hatalmas törvények uralkodnak. Sokszor úgy véljük — és ez megnérgezi életünket: a győztes leigázza mindenkit; azt lehetnek, egy ember meghódítja az egész világot — ámdé néha napjainkban, sokszor évszázadok múlva elő a történelem igazságszolgáltatása s a győztesből legyőzött lesz. A triumphator földi dicsőfnye az örökkévalóság világában szertefoszlik és azok, akik talán legyőzötteknek tűntek, az örök erkölcsi világrendben lesznek a győztesek. Mert a történelem tanúsága szerint a listória erkölcsi irányának jelképe nem az erő, nem a hatalom, nem a harc és nem a fegyver, hanem, aki szenvedve védekez egy eszmét és ebben a szenvedésben könyveinek áradatával, vérenek hullásával a mártíromságig megszenteli Istennek nevét...

*

Szent lángok lobognak chanuka idején a zsidó templomokban és zsidó otthonokban: nyolc napon át este felé mindig egyvel több fényt gyújtunk és dicsérjük az Örökkévalót, „aki csodálat művelt őseinkkel ama napokban, ez időtáji... Emlékezzünk a Makkabeusok dicsőseges szabadságharcára: az ősz Mattitjáhu főpap lángoló hitére és az ifjú Juda Makkabi hősiességére. Megállottak akkor ők a zsidó heroizmus próbáját s minden korok zsidó gyermeke számára átörökölték, hogy él hősí vonás a zsidó lélekben s van heroikus motívum a

zsidó történelemben. A győzelem után a templomavatás mámorában valósult meg a kis kórsó olaj csodája — nyolc napig égett az avatás tiszta olaja, mert a hit eszméje s a nemzeti szellem a küzdelemben szent harmóniába olvadt és együtt győzött...

Az elmúlt évben chanukára ezt írtuk: „Egyszer talán új leszámolásra készülődnek, akkor majd zsidó hősök keltenek a gátat, akiknek erejét és bátorságát a hit és vallás szelleme legyőzhetetlenné impregnálja. Ha a zsidó nép Isten zászlaja alatt fog harca seregleni, akkor nem lesz emberi hatalom, amely legyőzheti... Akkor új csoda valósul Izraelben, új fények gyulladnak majd, újra templomavatás lesz — győzelmi ünnep: chanuka...” Tavaly nem gondoljuk, hogy egy év múltával sor kerülhet erre és a zsidó nép diadalmasan sikra száll földjéért — a szabadságért. A történelem mindig önmaga gondoskodik arról, hogy az elmultnak történései aktualizálódjanak. Kétszer ugyanabba a patakba nem meríthetjük kezünket, mert a víz lefolyik — de a patak mégis ugyanaz marad. A történelem sem ismétli önmagát teljességgel — de törvényszerűségei ugyanazok maradnak és életünkre kihatnak.

Zug és morajlik körülötök az épülő új világ. Már-már kialakulnak a megújuló ellentétek, felsorakoznak a szembenálló táborok és rendeződnek a véleménykülönbségek. A jó békéért támad ellenőrzés és a népek szabadságáért keletkezik nézeteltérés. E történelmi széljárás idején a zsidó jövőndő tisztuló felhő is gomolyognak.

Lehet, hogy nagy égzengés van készülöben, talán mégsem lesz pusztító vihar — azt reméljük, kiderül az ég. Ámde ha mégis megszólalnának a fegyverek a szent haza földjén, a zsidó erő nem lesz méltatlan a makkabeusi hősök örökségéhez. Ha harc kell, ám legyen harc; mi tudjuk, hogy a történelmi igazságkeresés szelleme fog elindulni a zsidó seregekkel és ebben a küzdelemben nem a hatalom fegyverei győznek majd, hanem azok, akiknek harca felett a történelem örökléke virraszt s az isteni igazságszolgáltatás hoz diadalt.

*

...Chanuka ünnepén sok történelmi emléken lángok lobbanak s mindazok, akik évezredek során elnyomták, győzöttek Izraelt, a történelmi fények körül bűnhődve, véresen buknak le — de a szintiszta olaj csodája, amely kétezer év előtt valósult, a megújuló makkabeusi szellem hitében és erejében ismét élő valóság lett, igazi templomavatás: minden szenvedő, remélő — hívó és küzdő zsidó számára a szabadság napja — a fény ünnepe...

11/4

munkaszolgálatosok!

KASZA TIBOR örmester főtárgyalása EGERBEN, december 16-án lesz. Legyetek ott. Értesítést kér: Weiszmann Dávid, Tiszafüred.

KERESEM FIAMAT

Dr. Deutsch János

szarvasi orvost, ki született 1908 április (anyja Pataki Ilonka) kút Szarvasról a nyilasok elvették a garrafi internáló táborba, onnan 1944 május 18-án Ausztrába került, ahonnan 1944 május 25-én a felszólításai Dörmünde ment. A felszabaduláskor, 1945 május 8-án életben volt. Aki bármit tud róla jutalom ellenében értesítse: SZARVASZON ÉDES ANYJÁT, ÉVZ. DEUTSCH AMRINNET, Szarvas, Lóbel-utca 190/1.

Orszórszágúak! Keresem fiamat **Eisenberg András**

101/7 táboriszám 253/62. Nyagkátáról vitték el 1941-ben. Aki tud róla valamit, kérem értesítse Eisenberg Ignácot, V. Szent István park 23. III. 3. Telefon: 123-420.

**IGAZI ÖRÖMET TALÁL
EGY JÓ KÖNYV MELLETT!
IRATKOZZÉK BE
Dr. LANGER NORBERT
ÖTNYELVŰ KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBA
ELŐFIZETÉS CSAK ANDRÁSSY-UT 58
HETI 2.50**

Beiratkozás bármikor. Naponta cserélhet. Minden újdonságot azonnal olvashat

A Zsidó Állam és a magyarországi zsidóság

Irta: DÉNES BÉLA

5708 Kiszláv 16-ika, azaz a pogári időszámítás szerint november 29-e, minden bizonnyal bevonul a zsidó történelembe. Egy kétezer éves párti lény-szerűlet ért ezzel a dátummal új fordulóponthoz. S ha tielőbban is vagyunk mindama nehézség-ekkel, melyeken még keresztül kell mennünk, míg a zsidó áll-am azzá fejlődik, amivé mind-mannyian szeretnők, azzal is tisztában vagyunk, hogy az UNO határozata a világ egész zsidó-ságánál merőben új helyzetet teremtett.

Mert hiszen — s jó, ha ez-zel a magyarországi zsidóság is tisztában van — az ereci zsidó-ság nem saját maga miatt har-colt elsősorban. Réges-régen meg lett volna a megegyezés angolokkal, arabokkal, ha a palesztinai zsidóság megelége-dett volna helyzetevel, ha nem állandóan az lehetett volna szemé előtt, hogy elsősorban miérettünk, gáluli zsidóként fo-lyók a harc. Miérettünk, akik mindaddig, míg gálutban élünk, a gálut törvényei szerint ki va-gyunk téve üldözötteknek s ezen a legnagyobb jóakarat sem segít még hosszú, nagyon hosszú ideig. Az antiszemitizmus egyszer eltűnik majd a népek életéből, de ez nem ma és nem holnap lesz.

Az ereci zsidóság nem akarja erőszakolni az el és visszaván-dorlást. Aki jönni akar, az amennyis jön, aki pedig nem, azt bírába erőszakolnánk ki Ercebe, maradna ott is, továbbra is az a gáluti gyökértelen zsidó, ami-lyen ezrével látható szinte a világban. Az ereci zsidóság csak egyet akar. Ezért harcolt és ennek a jogát adta meg most a népek aeropágyja. S ez: a szabad eljő, a szabad bevándorlás joga. Ha bárhol a világon egyetlen zsidó is úgy érz, hogy neki nemie kell, hogy felkél és testileg felkeléptelen ott, ahol éppen él, legyen meg a lehetőség az Erec Iszraélbe való kime-netelre. És ha netán újból fel-ülnék fejüket a világ bármely részén azok a szörnyűségek, amiken a magyarországi s a közép-európai zsidóság áment, legyen egy ország, mely gondol-kozás és vonakodás nélkül ki-tárja kapuit s ezrével, tízezré-vel befogadja szeretteit és üldözött testvéreit. Gondoljuk el, hány ezer magyarországi zsidó rokonunk és hozzátartozóunk é-ne ma is, ha a borzalmak éveit-ben nem az angol mandatórius hatalom szabja meg a Palesztinába beengedhetők számát.

A gáluti s így a magyarorszá-gi zsidóság is ezért üdvözlő oly végtelen boldogsággal és meg-nyugtással, lefogással és párt-áulásra való küőbbség nélkül a

Zsidó Államot, melynek eddigi felépítésében, ha nem is vett oly mértékben részt, mint pl. a len-gyel, vagy az orosz zsidóság, de adta a gondolat újíteremtőjét és formálóját, a modern zsidó történelem legnagyobb hőrszát, akinek prófétiás szavai pontosan, még időben is pontosan beváltak, adta Herzl Tivadart és adta hozzá legjelentősebb mun-katársát, Max Nordaut.

Am ezzel nem elégedhetünk meg. És ha tudomásul vesszük is, hogy a magyarországi zsidó-ság zöme kltmarad és beillesz-kedik a magyar demokrácia építő munkájába, azt már nem vehetjük tudomásul, hogy akad-jon az országban egyetlen zsidó is, aki ne legyen részt aktíván a palesztinai építő munkában. Éppen Stöckler Lajos, a magyar zsidóság vezetője jelentette ki e hasábkon két vagy három hét-tel ezelőtt, hogy a sekekmegvál-tás, mindenkinek kötelessége, mert a magyarországi zsidósá-got a Palesztina-gondolathoz fűzi, s ő volt az, aki arra is rá-mutatótt, hogy a mulban tör-léntek mulasztások e téren. Nos, a kötelességnek mindenkire ki kell terjednie. De nem elég a sekekmegváltság, nem elég a szo-kásos karitatív adakozás sem.

A magyarországi zsidóságot illetékes tényezők elégszer meg-rótták azért, mert mindig csak kapni akar, s sohasem adni. Nem kétséges, hogy van a zsi-dóságnak egy rélege, amely ad-hatna, ha — akarna. Most itt

az alkalom. Legyenek nagyfel-kűek s gondolják meg, mind hatalmas összegekre lesz szük-ség, hogy Palesztina modern zsidó államná épüljön. A most következő két esztendőben 75.000 ember bevándorlását engedélyezték évenként s e 150.000 ember szállítására, fe-dél alá juttatására s a termelő munkába való beállítására 65 millió font szükséges, ami ke-reken mintegy négymilliárd fo-rintot jelent.

A magyarországi cionizmus-nak minden erejét egyesítenie kell, hogy felrassa ezt a vissza-húzódt zsidóságot s aktív, adakozó s építő procionistát faragjon belőlük. Ha eddig a cionizmusnak politikai feladatai voltak az elsődlegesek, most a nevelőmunka sokszorosán megélezi ezt. S hisszük és re-méljük, hogy a nevelőmunká-ban a magyarországi zsidóság minden hivatalos tényezője szívvel és lélekkel segít ben-nünk.

Ahhoz azonban, hogy ez megörténhessék, szükséges a magyarországi zsidóság egy-sége. Nagy feladatokat vállalni és megoldani, csakis ilyen min-denkre kiterjedő egységgel le-het. Ekörül az egység körül az utolsó hónapokban hiba volt. Ne keressük és ne kutassuk, kinek-minek a hibája. A lénye-ges az, hogy az alapfeltételek megvalloznak azóta. Egy esztendővel ezelőtt pl. még a leg-optimistább sem gondolt volna

arra, hogy a kishépek s a zsi-dóság védelmében oly hatalmas védőre leszünk szert, pusztán ügyünk igazságosságával, mint aminek a Szovjetunió mulat-kozott Gromikó második, más-félórás beszédében, melyet saj-nos, nem ismer a magyaror-szági zsidóság, sem a magyar közvélemény.

A Zsidó Állam megszületett, a Zsidó Állam eszelekedetekre vár. A mi eszelekedeteinkre is. Nem szabad, hogy akkor, ami-kor a világ népei megmutatták: — és hisszük, hogy végül is Anglia s az arab államok is felzárkóznak a sorba — méltányolják a zsidóság jogát és igazságát, most saját testvé-reinkben esalódjunk. Mi, cion-isták, a Zsidó Állam megalá-kulását egy fogjuk fel: ez kö-telez bennünket, mindannyiun-kat. Szálljunk magunkba és vizsgáljuk meg ügyeinket s kezdjük mindent újból, elől-ről és jobban, mint eddig. A magyarországi zsidóságnak, ön-magunkat is beieértve, akad-élg vizsgálónivalója. Ha oly erővel javít, mint amió erővel rontott az utóbbi időben, egé-szen bizonyos, hogy példát-mutató eszelekedetek sora kö-vetkezik. Nehéz elkezdni, de — kezdjük el. Sikerülni fog, mint ahogy a Zsidó Állam is sikerült. Hogy is mondta Herzl? Ha akarjátok, nem mese. Hát akarjuk.

Lichtenwörthiek

december 8-án, hétfő d. n. 6 órakor a Szabadság-kávéház különterében, Báthory-u. és Aulich-u. sarok, bajtársi össze-jövetelt tartanak.

KERESEM Lampelt,

aki két évvel ezelőtt hírt hozott férjemről

Weinberger Endréről.

Göde-től 1942 november 27-én ment el. Aki valamin tud róla, értesítse feleségét, Weinberger Endréről, Thék Endre-utca 43 I. emelet 3.

RI TUD.

Ickovics Margitról

születési helye: Mosva, Bereg megye. 1945-ben látták Buda-pestben. Aki tud róla értesítse: Ignác Ickovicsot, 342 W 51 Str. New-York 23, Ny. USA.

Forbáth és Révész

V., Toleki Pál-utca 26. sz.

Telefonszám: 121-918

Összes rendszerű író- és számológépek állandóan raktáron

Szakszerű javító műhely

MEGJELENT

TÁBORI PÁL

PALESZTINA

c. műve

Teljes vászon, dedikált pld. ára . . 40. — Ft.

Ezen szelvény beküldője 10% engedményt kap.

Itt levágandó

ÚJ ÉLET kiadóhivatala BUDAPEST, Sip-u. 12.

Ezennel megrendelem TÁBORI PÁL

PALESZTINA

c. művét teljes vászon, dedikált kiadásban, 10% enged-ménnyel.

példányszám.

Név:

Foglalkozás:

Cím:

A szállítást utánvétellel kérem.

Mödina Ivrit — Zsidó Állam

Kétezer év legszelb Channukájához érkezett el a világ zsidósága. A kis mécsesek fényében megálmodott szabadság megvalósult. A térképről eltűnt, kétezer évvel ezelőtt eltűnt Zsidó Állam ismét megjelenik és jelentkezik a népek közösségében. És ezzel megszűnik a zsidóság oly hosszú tragikus számkivetettsége, melynek legfájdalmasabb pontja az a mezelettség volt, amellyel mindig túlni kellett más népek részéről. E mezelettség igazi oka pedig az államnéküliség, a földnéküliség. Most, hogy ismét földet szerzett a talpa alá a zsidó nép és állama nemzetközi elismerésben részesült megnövekedett a zsidóság tekintélye az egész világban, Jisruban és galutban egyaránt. Az Egyesült Nemzetek Szervezete nagyszerű döntésének talán az egyik legfontosabb következménye. Azonosak lettünk más népekkel.

Még nincs is egy egész év, hogy a Baselen üsszegyűlt XXII. Cionista Kongresszus kimondotta, hogy a zsidó nép minden politikai erőfeszítéssel arra törekszik, hogy a legközelebbi jövőben a Zsidó Állam jogi, politikai, nemzetközi elismerését megszerezze. A megnövekedett tekintélyű Jewish Agency-nek hallatlan diplomáciai munkával — amely a megírandó jelenkori zsidó történelem legizgalmasabb fejezete

lesz — sikerült az Egyesült Nemzetek Szervezetében tömörült népek többségét meggyőzni arról, hogy a zsidó népet is megilleti ugyanígy jog, mint bármely más népet ezen a földön. Minthogy azonban az igazság nem magától érthető, természetesen dolog az ember világában, soha el nem feledhető hida illeti azokat az államokat, amelyek a nagy perben a zsidóság, tehát az igazság mellé állottak. És talán van abban valami biztató, a zsidóság e főbb küldetését illetően is, valami szimbólikus, hogy a világ két legfontosabb nemzete, a Szovjetunió és az USA éppen a zsidóság problémájában, éppen a Palesztina-kérdésben egyezett meg legelőször. Az UNO döntése természetesen a Zsidó Államnak csak nemzetközi politikai elismerése, amely nem születhetett volna meg a negyvenéves munkás országépítés nélkül és amely igazi megvalósítást is csak a zsidó nép által végrehajtott, egyedül végrehajtott honfoglalásban kap. A tényleges megvalósítás elő lehet, hogy sok akadály fog még gátlani, lehet, hogy sok áldozat, talán még véráldozat is kell hozni, de mindaz, ami eddig történt, biztosítékot jelent arra, hogy a nemzetközi politikai elismerés a Zsidó Állam felállítására fogja követni.

Az UNO utolsó izgalmas ülése

A Palesztina Bizottság egyhangú határozata azonnal a Teljes Ülés elé került. Tudvalevően a javaslat elfogadásához a Teljes Ülésen résztvevők, illetőleg szavazók kétharmados többsége kellett, márpedig a Palesztina Bizottságban lefolyt szavazás megmutatta, hogy sok állam tartózkodva a szavazástól, kétségessé tette volna a szavazás eredményességét. Ezzel magyarázható, hogy a Teljes Ülés tanácskozásait több ízben is elnapolta, mindaddig, amíg a kétharmados többséggel biztosítani nem lehetett. Végre a szombatról vasárnapra virradó éjszaka megtörtént az

Pályázati hirdetmény
A CEGLEDI IZR. HITKÖZSÉG
pályázatot hirdet
előímadkozó-metszői
Hebereri állásra

A kérvények a cegledi izr. hitközség címére küldendők. Ütköztség megteremtését csak meghívottak kapnak.
Cegledi Izr. Hitközség előjárásága.

A makói orth. izr. hitközség keres megvételre templom és iskola-berendezést

Csakis jó állapotban lévő szomszédok számára.

nak felcős kormányzó feladata. E határozatot 33 nemzettel szavazta meg. 13-an szavaz-

Mikor valósul meg a Zsidó Állam?

A Palesztina felosztását megszavazó UNO ülésen Nagy-Britannia meghívottja kijelentette, hogy bár semmiképpen sem kívánja elősegíteni az UNO döntés végrehajtását, azt nem fogja megakadályozni. De lehetőséget kíván adni a kiküldendő UNO Bizottságnak munkája előkészítésére. Sir Alexander Cadogan nem határozta meg azt az időpontot, amikor a palesztinai angol polgári közigazgatás megszűnik és ezzel együtt a mandátum is, de sejtetni engedte, hogy a katonai kiürítés, amely az angol megszállás végleges likvidálásait jelenti, legkésőbb augusztus 1-ig megtörténik. Az UNO döntése szerint a katonai kivonulást követő két hónap alatt, tehát legkésőbb október 1-ig fel kell állítani a Zsidó Államot, függetlenül attól, hogy az arabok a munkák részében erre hajlandóak bizonyulnak-e. Ez azonban nem jelenti azt, hogy egyes területeken nem lesz meg a lehetősége a megalkandó Zsidó Állam kormányának, arra, hogy még október 1-e előtt átvegye az állami funkciók egy részét. Az angol kivonulás ugyanis részleges. Előbb a polgári közigazgatást szüntetik meg és amíg a polgári szempontból kiürített területen angol katonák tartózkodnak, addig ezen a területen a katonai törvények lesznek irányadók. Az angol katonaság elvonulása után azonban a már előzőleg írtakról UNO Bizottság azonnal átveszi a közigazgatás vezetését és az ugyancsak már előzőleg felkészült zsidó szervezetek adják át a közigazgatást. Bizalmas értesülések szerint már február

lak ellene. Az ellene szavazók közül 12 arab állam volt. Az európai népek közül csak Görögország szavazott a Zsidó Állam ellen. Nagy-Britannia varázslkodott a szavazástól.

Anglia további magatartása

Természetesen sok függ Anglia további magatartásától. Most már az UNO határozat után nem valószínű, hogy Anglia ne hajlandó végre oly sokszor beígért palesztinai kivonulását, kérdéses azonban, hogy ezt a vállalt időpontig végrehajtsa-e és a részleges csapatkivonásokat milyen ütemben folytatja le. Ez az utóbbi renokivül fontos, a bevándorlás megindítását illetően, mert mint már jeleztük, a részlegesen kiürített helyeken mód lenne a zsidó államhatalom gyakorlásának megkezdésére. Ugyancsak sok függ attól, hogy Anglia véglegesen megszüntette-e az araboknak a zsidó megoldás elleni lázítását. Anglia ugyanis az utolsó pillanatban az UNO döntés előtt még megkísérelte az ügyet azzal előadni, hogy az arabokkal federációs javaslatot tette. Azok az arabok, akik eddig soha nem voltak hajlandók elismerni a zsidóságunk Palesztinához való jogát, a szavazás előtt azt a javaslatot tették, hogy arab zsidó federáció keretében oldják meg a Palesztina problémát. Anglia ezzel a javaslatát meg akarta akadályozni a döntést illetően azt hosszabb ideig elodáznia, az új terv megvitatására újabb bizottságokat kiküldetni és ezzel legalább egy újabb évet akart nyerni. Az UNO nemzetei azonban nem voltak hajlandók beleegyezni ebbe a játékba. Kérdéses tehát, hogy Anglia a politikai játszmát elvesztve, nem fog-e újabb eszközökhöz fordulni és nem fogja-e a Palesztinán kívüli arabokat olyan magatartásra lázítani, amely a kérdés megoldását nem lehetetlenül de mindenesetre nehezebbé tenné. Az UNO döntése óta mutatkozó bizonyos jelek arra engednek következtetni, hogy Anglia nem dobta még el az arab kártyát.

A Zsidó Állam területe

Négyzetcentiméterenként harcolva, Mosé Sierokának és tanácsadóinak sikerült olyan döntést kidereszniük, amely az UNESCO jelentéssel szemben 360.000 dunaméterrel gyarapította a Zsidó Állam területét. A Zsidó Állam Kelet-Galilea hat-

CHANUKA ESTÉKRE

REBENWURZL orth. kóser szalámi és felvágott különlegességei, valamint melegíthető kolbászaru-készítményei nélkülözhetetlenek

Rendeléseket előjegyzünk vidékre is

REBENWURZL S. és I. RT.

BUDAPEST. Gyár és üzlet: KAZINCZY-U. 41

TELEFON: 421-639

Főlerakatok: LAUDON-U. 3. T.: 426-659 és GARAY-TÉR 17

Sürgőny cím: BOS ZOR BUDAPEST

kiindulva, az Emek Jezrael segítségével éri el Haifa körüli a fengert. Jaffa kivételével magába foglalja a Földközi tengerpart jelentékeny részét, majd délfelé fordulva, szélesen terül el a Negev sivatagjaiban. Jelenleg 700.000 zsidó lakos van e területnek és a különböző arablakta területek kiiktatása

után mintegy 300.000 arab lakosa. Ez 70.000 arabbal kevesebbet jelent mint az UNESCOP tervezete. Ez a számarány természetesen csak a meginduláskor lesz. A gyors zsidó bevándorlás lényegesen fogja megnövelni a Zsidó Állam zsidó lakosságának számát.

(GELLÉRT)

A hír első hatása a Pesti Izr. Hitközségben

A szombatról vasárnapra virradó éjszakán a Pesti Izr. Hitközség vezetősége elsőnek kapott hírt a Nemzetek Szövetsége közgyűlésének arról a döntéséről, amely Palesztina kettéosztását s ezzel a Zsidó Állam létesítését mondotta ki a döntéshoz szükséges kétharmad többséggel. Már a kora reggeli órákban kitűzték a Hitközség Sip-utcai épületének ornára a magyar nemzeti és a palesztinai lobogót.

Domonkos Miksa ügyvezető értekezletre hívta össze az osztályvezető tisztviselőket, közölte velük az öröndes hírt és méltatta az esemény nagy horderejű jelentőségét.

DAVID REMEZ, A VAAD LEUMI ELNÖKE

**JERUSALEM
Palesztina**

Magyarország egész zsidósága együtt ünnepel Erec Jisrael hős építőivel és a zsidó állam megvalósulása alkalmából testvéri együttélését tolmácsolja

MAGYARORSZÁGI IZRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA.

JEWISH AGENCY

**JERUSALEM
Palesztina**

A zsidó állam megvalósulásakor a magyar zsidóság, amelyik felszabadulása óta ennek sikerében vállalta a reá eső feladatot, együtt ünnepel a világ zsidóságával és a további nagy feladatok megoldásához Isten áldását kéri

MAGYARORSZÁGI IZRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA.

CHAJIM WEIZMANN

**WASHINGTON
Jewish Agency**

Összinte nagyrabesztéliséssel és szeretettel köszöntjük Önt, amikor végre megvalósult a kétezeréves álom és céltudatos munkájának eredményeként önálló zsidó ország alakul újból Erec Jisraelben. Stop A sokat szenvedett és szörnyen megfoglyatkozott magyar zsidóság nevében nagy elégtétellel állapíthatjuk meg, hogy sikerült végre a világ nagy nemzetének lelkiismeretét felébreszteni. Stop Búsztató vagyunk, hogy magunk is részesei lehettünk annak a küzdelemnek, melynek eredményét az egész világ zsidósága ünnepli. Stop Adjon erőt Önnek Ábrahám, Izák és Jákob Istene, hogy életének nagy művét az ősi földön minél előbb teljes sikerrel végezhesse be.

MAGYARORSZÁGI IZRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA.

BALLON Atlátszó, osó-, vihar- és lódenkabát
Márton és Szász V. Grófi Teleki Pál-utca 3.

Salamon Mihály rádióbeszéde

Salamon Mihály, a Magyar Cionista Szövetség elnöke hétfőn este a magyar rádióban a következőket mondotta:

Kedves Hallgatóim! Nagy megilletődéssel állók itt, amidőn a Magyar Rádió vezetőségének jóvoltából olyan eseményről emlékeztetek meg, amelyet még a mi vajdó, viharokkal teli világunkban is világtörténelmi momentumként kell elismernünk.

Az UNO tegnap éjszaka történelmi jelentőségű döntést hozott: megszavazta a palesztinai Zsidó Államot és ezzel lényegében megszűntette a zsidó nép kétezeréves hontalanságát. Új utakat jelölt a zsidó történelem számára, amely annyi szenvedéssel, üldözéssel, mártíromsággal volt tele.

Mint a Magyar Cionista Szövetség elnöke, a magyar cionista tábor, de az egész magyar zsidóság nevében is hálás szívvel mondom köszönetet ebből az alkalomból az UNO-ban egyesült mindazon népeknek, amelyek szavazatukkal a zsidó nép igazságos ügyét támogatták.

Különösen nagy melegséggel köszönjük meg a Szovjetunió kormányának segítségét, annak a Szovjetunióknak, amely ugyancsak az első perctől fogva mindvégig ügyünket félreérthetetlenül és a legnagyobb erővel támogatja. Nagy megelégedésre kell, hogy szolgáljon minden kis nép számára az a mód, hogy ennek a nagyhatalomnak a képviselői egy elnyomott kisebbség népe ügyét megküldték.

Ugyancsak köszönetünket kell kifejeznünk az Amerikai Egyesült Államok, valamint Lengyelország kormányának is, amelyek az UNO-ban befolyt vita folyamán a Zsidó Állam ügyét a legbátrósággal támogatták.

Amidőn a nagy esemény alkalmából nagy megilletődéssel mondom el magamban az ősi áldásmondást: „Áldott légy Te, aki ezen időt megálmodtad, hogy ez a világ ne maradjon halott, hanem az ez alkalommal kifejezésre jutott a magyar cionizmus hitét és közzétette a demokratikus Magyar Kötársaság Kormányzatának, amely a mi szívünk előtt mindenkor a legteljesebb megértést és jóindulattal tanúsította.

Biztos vagyok benne, hogy a demokratikus Magyarország és az új Zsidó Állam között olyan mély gazdasági, kulturális és végül politikai — észinte és benső kapcsolatok fognak kialakulni, amely mindkét ország népei számára csak előnyt jelenthetnek majd az általános megbékélés vonalán is.

Amidőn a magunk részéről ezen magasztos munka számára

Székelty Emil ökszöröszt Rákóczi-ut 28
Brilláns, ékszer, arany, ezüst, órák, ves, cserej, és elad.

a legnagyobb készségünket jeleljük ki, egyben Isten áldását kérem és segítségét az új Zsidó Állam boldogulására és a demokratikus Magyarország felvirágzására.

A Zsidó Állam ünnepe a Pesti Izr. Hitközség iskoláiban

A felszabadulás után a Pesti Izraelita Hitközség iskolái voltak azok az intézetek, amelyek kulturális vonalon legelőször szolgálták leghatásosabb módon az újjáéledő zsidó ideálokat. Így érthető, hogy a Zsidó Állam elismerésének a világ zsidósága által történelmi ünneplésébe örömmel és lelkesedéssel kapcsolódott bele az iskolák is.

December 1-én hétfőn reggel 8 órakor az első óra keretében a hitközségi iskolák mintegy 80 osztályában a tanárok megemlékeztek az esemény jelentőségéről. December 3-ra, szerdára a hitközség elöljárósága javaslatot szünetelt rendelt el az iskolai ünnepségek lebonyolítását céljából. Minden iskola héber körös és önképző köre együttes ünnepséget rendezett az egész tanulói közösség részvételével. Beszédet mondtak a történelmi fordulópontot jelentő eseményt, dalokkal és szavaltatokkal örvendeztek. Az iskolai ünnepségeket megelőzően a tanítók rendkívüli díszülés keretében foglalkoztak az UNO döntés történelmi jelentőségével.

A Szocialista-Cionisták (Ichud-Mapáj) pártja

nagyszabású pártnapot rendezett a Zsidó Állam újjászülése alkalmából, melyen a Hitközség képviselőitől megjelent Domonkos Miksa ügyvezető is. Ünnepi hangulattal kezdődött a összejövetel szűk körben az est, melyet Berg József dr. kispesti főrabbi mondott. Dénes Béla dr. a párt elnöke nagyszabású beszédében hívta fel a hallgatókat az új állam erőteljes támogatására. Walter Eliezer a chatarok áldozatos munkájáról beszélt, míg Péterfi Endre a Mapáj szerepét és jelentőségét vázolta. Igen nagy sikerrel szerepelt a Makkai kórus is.

Sajtófogadás a Magyar Cionista Szövetségben

Kedden délután a Magyar Cionista Szövetség, a Zsidó Állam kiküldetésének alkalmából sajtófogadást rendezett Arany János-utcai kultúrtermében, amelyen a demokratikus magyar sajtó képviselőit Salamón Mihály elnök, dr. Szöngyi Géza, a Jewish Agency kiküldöttje, dr. Dénes Béla társelnök, Ario Hunyadi és Walter Eliezer palesztinai kiküldöttök tájékoztatták a Zsidó Állam megszülését és a zsidó állam felvirágzásának kérdéseiről és problémáiról.

Herzl Tivadar és a Makkabeusok

Írta: Szilágyi Géza

I.

A SZÁBADSAĞ feszítő eszméje, ez a mindennél robbantóbb erejű szellemi dinamit, nagyon korán bejutott már Herzl Tivadar agyába és szívébe. A modern politikai cionizmus megteremtője, aki a *hiteles visz-szemlékezés* mestere is volt, félévvel halála előtt mondotta el egyik későbbi hébernyelvű életírójának, Ruben Brainin-nak, hogy a pesti zsidó hitközség fenntartotta népiskolában hétéves korában hallott először, később pedig iskolai bibliájában olvasta is a *zsidók Egyiptomból való kivonulását* történetét. Ez a historia mélyre-nyomóan beélt a lelkébe. Éppen ezért feltűnt neki, hogy tanítója milyen szárazan és hidegen mesélte el ezt a „dus esodáku” történetet Izrael népének a szolgaság honából, az elnyomásból és üldöztetésből való megszabadulásáról. A gyermek pontosan megjegyezte a tanítót és még harmincegy évvel később is jól emlékezett arra, hogy az „*szegény elbeszélés*” elmondása során oly nyugodt maradt az elbeszélő arca, mintha valamilyen jelenléteketlen hétköznapi történetről lett volna szó. A gyermek Herzl a maga bőrén még nem érezhette nem is érezte az elnyomást, az üldöztetést, de a már benne lappangó *lőbb*, akik esodgyereknek tartott anyai nagyapja, a koracéretlek idegeinek érzékenységgel mintha már felfogta volna, mi a szabadság és mi a rabszolgaság, milyen magas és a szabadság és milyen aljas a rabság.

II.

A MAKKABEUSOKRÓL, a legforróbbvérű, legacélosabb izmu, legnagyobb lendületű karu zsidó szabadsághősökről, a esodát nem váró, hanem egy világ ellen is küzdő harcosokról szintén nagyon korán hallott a kis Herzl Tivadar. Talán legalaposabb életírója, Alex Rein, aki 1934-ben jelentette meg terjedelmes Herzl-biográfiáját, *szavahihető tanak nyilatkozataira* hivatkozva megállapítja, hogy Herzl apai házában hagyományos módon megülték a zsidó ünnepeket, különös ünnepélyességgel pedig a Chanukát és a Pesachot. Péntek este és szombat reggel, valamint a nagy ünnepeken, a kis Herzl rendszerint felkereste a lakásuk törszomszédságában lévő Dohány-utcai zsinagógát és végig résztvett az istentiszteleten. Vámbéry Ármannak *évtizedek múlva* emle-sélte, hogy egy Chanuka-ünnepen hallotta először dr. Kohn Sámuel főrabbinak, a család barátjának egyik hitszonoklatáiban a Makkabeusok dicséretét. „A főrabbi, a rendszeren óvatossan tartózkodó pap tárgyalagos hangja melege és szinte reme-

gővé enyhült. Előadása helyenként valóságos álláscsodát, amikor Juda Makkabiról, a hősök hősről, a féltelmetes hadvezérről és a szir zsarnokokról aratott esodaszámba menő győzel-méről beszélt. „Lásza Vámbéry bácsi, *ötven ezer makkabeussal meghódítandó a világot!*” Vámbéry bácsi — föle magától hal-lottam — nem oszlozolt ugyan Herzl lelkesedő optimizmusá-ban, de barátja iránti meleg rokonszenyből elhallgatta kétel-kedését.

Alex Rein jegyezte föl Herzl egyik nagybátyjának későbbi, már Herzl halála után tett köz-lésére témaszkodva, hogy a serdülő Herzl tíz és tizenhárom éves kora között „*életken és behatóan foglalkozott a zsidó történelem tanulmányozásával.*” Hogy ez a Makkabeusokra is kiterjedt, a fent említett előz-mények után *jogos feltevés*, amelyet különben maga Herzl is elismert. Főnaggy Béa barátom, a néhány éve elhunyt ki-tűnő műtörténész Bécsben lak-tában megismerkedtem Herzl-lel. Főnaggy egy bibliát tárgyú fest-

ményeket *összegyűjtött* angol mű-vészeti albumot mutatott meg nekí. Az album több lapján a hadverő Makkabeusok is pom-páztak. Herzl, aki akkortájt már elindította a politikai cionizmus mozgalmát és éppen akkor vitá ideglető csatáit a zsidók egy részének *infatossággal*, a képek látlára keserűen mondo-ta az ifju Főnagynak: „*A mi gettózsidó is tudna Makkabeus-sá nőni, de nem mer.*” Ha Herzl még élt, bizonyára boldogan tapasztalná, hogy az ő szellemi ösztönzésére Párizsban elju-tott hajdani gettózsidó és annak már Érecben született ivadéka nap-nap után *bebizonyítja*, hogy mer is.

III.

FELSZÁZADDAL ezelőtt, ami-kor Herzlnak halott agyakat és szíveket is termő életre támasz-tó és serkentő riadója (*Der Judenstaat*) főharsogott, világ-szerle, nálunk is Makkabeus nevű egyesületek és szövetségek alakultak, főképpen az ifjuság körében. Céljuk a zsidó népi öntudat és önérzet megerősítése volt, jelmondataik: *gerinct a*

A Pesti Izraelita Hitközség Chanuka ünnepén
hítszónoklattal és énekkarok közreműködésével

DISZES ISTENTISZTELETEKET

tart a hívek vallásos épülésére.

A Dohány-utcai templomban
AZ ÜNNEPI

CHANUKA

ISTENTISZTELETET

vasárnap, december 7-én délután
4 órakor tartjuk.

Az összes többi templomban pénteken, december
12-én délután 3/4 órakor lesz.

Szeretettel kérjük zsidó testvéreinket,
hogy családtagjaikkal együtt vegye-
nek részt az ünnepi istentiszteleteken.

Budapest, 5708. Kiszlór

1947 november

A PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG
ELŐLJÁRÓSÁGA

zsidó ifjuságnak! Módszerük: a fiataloknak zsidó kultúra nevelése és a szellem mellett a testről is meg nem feledkező, sportsteru kiképzése volt. Sok helyről, mint Magyarországon is, merőben cionista szervezetek voltak ezek, máshol, mint például Angliában, ahol nem az ifjuság nevelésén volt a hangsúly, oly zsidó egyesületek, amelyekben cionisták mellett egyébként jó zsidó nem cionis-ták is helyet foglaltak. A Makkabeusokból — nevüket megha-zudolták volna, ha másképpen eszlekednek — kiűzték a meg-hunyáskodó, mindenáron kom-promisszumokat kereső, férfias tettekről ítélő megalkuvás szel-lemét. Tagjai kerlelés nélkül zsidóknak vallották magukat és zsidóként éltek, minden esztendőben megülve a szabadsághar-cos hős Makkabeusok ünnepét, a Chanukát. Herzl szívből ro-konszenvezett minden nemzetbeli Makkabeusnak és ambíciója az volt, hogy ezeket az egyesüle-teket megnyerje a politikai cionizmus eszméinek. A Makkabeusok tekinthetők londoni klubjá-nak Herzl lisszlelére rendezett bankettjén 1895 novemberében, négy hónappal a *Der Judenstaat* megjelenése előtt, szótalt fel először Angliában. A külső hat-lás nagy volt a klub dísztag-ságával tisztelek meg a belső hatás azonban még nem volt eléggé mély. 1896-ban aztán, már korszaknyitló és alkotó könyvének megjelenése után, amikor másodízben ünnepezték Londonban a Makkabeusok klubjában, az ünneplés minden-kül elbővült, ellenfelét is lebi-lyeselő személyiségének szótalt inkább, mint programjának. Utóljára jelent meg a londoni Maccabean club előtt 1901 ju-niusában, Zangwill, a gettó ál-modóinak nagy írója, Herzl, a leg-szebb zsidó élmek álmodóját, aki valóra is akarta váltani ál-mait, azzal a kijelentéssel ün-nepekte, hogy ő a legkiválóbb zsidó államférfi Jeruzsálem el-pusztulásán óta. Válaszhozédében Herzl műrvány-szavakat látott a modern Makkabeizmus lényegé-ről és céljáról: „A mi napjaink-ban (1901) már nem arról van szó, hogy harcos Makkabeuso-kat teremtsünk, hanem munkás Makkabeusokat, a szellemi és testi munka Makkabeusait. A cél, amelyre törekszünk, népünk legmagasabb rendeltetésének be-teljesítése.” (1917-ben ismét munkás és egyáltalán harcos Makkabeusok kelének)

Két hónappal örök távozá-sa előtt egy meginduló zsidó ifju-sági lap néhány bevezető sort kért tőle. „A cionizmus, ahogy én felfogom — írta ekkor — nemcsak törekvés jogilag bizto-sított otthonra jogény népünk számára, hanem törekvés erkölcsi és szellemi tökéletesedésére is.” Büszkeségs küzdőársának, Heinrich York-Steinernek egy beszélgetés során elmondotta, hogy minden mai Makkabeus-nak ez legyen „örök idéje.”

Már valósággal a folytatás

elője csak a tájékozódás és ismerkedés volt. Kapcsolatokat akartunk keresni s ezt a magyar zsidóság vezetőinek előzetes megismerése folytán meg is találtuk. Akalmunk volt több kiváló rabbival megismerkedni, de a végleges választás természetesen nem a mi feladatunk. Utunk eredményéről majd beszámolunk a Mosaiska Főrsalunger illetékes bizottságának, amelyben mint tanácsadó, igen fontos szerepet játszik dr. Hugó Bergmann, a jeruzsálemi kéber egyetemi professzora, aki most egy évig Stockholmban tartózkodik, hogy zsidó tartalommal lássa meg a svéd zsidóság felkeltését — fejezte be nyilatkozatát Rannar Josephson, a stockholmi hitközség elnöke.

(GERVAI)

A Cionista Revizionista Párt a teljes Palesztinaiért

A Cionista Revizionista Párt november 27-én, csütörtökön este 7 órakor a Chera Kadisa dísztermében politikai beszámolót tartott. A gyűlést Króó Emil nyitotta meg. Dr. Goldstein Izák főrábbi minőségben érdekes előadásban vezette végig a történelemben az angoloknak a zsidókkal szemben tanúsított dicstelen szerepét. A római kortól a mai napig vezette ezt a fonalat és azt bizonyította, hogy Anglia a zsidó nép első számú ellensége.

Rosenberger Pál politikai beszámolójában a felosztással és az "esetleges polgárháborúval" foglalkozott. Kifejtette, hogy a felosztás a zsidó nép kérdésénél, az egyetemes zsidókérdésénél nem oldja meg, mert nem tudja megoldani területi kényszerét. El fog következni az az idő, amikor a zsidó állam kapui bezárnak a bevándorolni szándékozó és más országokból menekülni kénytelen zsidók előtt. A megvalósulandó zsidó állam belső felépítését elemezve rámutatott arra, hogy ma minden zsidónak életérdeke az, hogy megakadályozza a felosztást és küzdjön az igazi Ezer Jisraeltért, a teljes Palesztinaiért.

A gyűlés a Hatikva eléneklésével ért véget.

Lilly NŐI DIVATSAZON
EREDETI AMERIKAI
RUHATERVEK ÉS

Blouse különlegességek
FORRÓ ALADÁRNÉ
a volt SZÁSZ KAROLAI cég vezetője
IV., Petőfi Sándor-utca 2. földemelet
GIRÓ TAG!

Chanukára legolcsóbban
tálesz t'filin

héber könyveket és kegyeszt
UNGAR MÓRNÁL, Károly-u. 17.
kapu alatti vagy 1. emelet 4.
földszalon.

A Pesti Izraelita Hitközség Szabadegyetemének megnyitó ünnepsége

Csütörtökön este nyitotta meg Stöckler Lajos elnök, a Pesti Izraelita Hitközség Szabadegyetemét, a Síp-utcai székház dísztermében. Stöckler Lajos beszédében kiemelte azt, hogy a zsidóságot az elmúlt évtizedben nemcsak vérvészesség, hanem lélekvesztés is érte. Ezek és ezek távolodtak el a zsidóságtól, szakadtak le a zsidóság fájáról, mert nem történt megfelelő mértékben gondoskodás arról, hogy a zsidó embereket a zsidó kultúra eredményeivel és alkotóival megismertessék. A múlttal szemben ma nagyszabású programot dolgozott ki a hitközség kulturális ügyosztálya, amely korszerű, színvonalas és a legnagyobb igényeket is kielégíti. „Meg akarjuk tartani a zsidó tömegeket a zsidóság számára — mondta — s a legfontosabb eszköznek e cél érdekében a zsidó kultúrát tartjuk. De a zsidó közönségnek is sokkal nagyobb mértékben kell foglalkoznia, érdeklődésével, pártfogolnia és jelenlétével erősíteni ezt a kultúrunkat, mint a múltban”. Ezután köszönetet mondott azoknak a zsidó szellemi kiválóságoknak, akik résztvettek a

Szabadegyetem programjának kidolgozásában.

Az elnöki megnyitó után dr. Turóczi-Trosztler József egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja tartotta meg előadását „Zsidó iró a XX. században” címen. Előadása igen sok problémát vetett fel, nyugtalanító, forradalmasító és eszmélésre ébresztő gondolatokat illetett el a közönség szívében. Új szempontok és új megítélések alapján beszélt Turóczi professzor a cionizmusról és asszimilációról, mindkét mozgalmat ártékelte és jelentőségükhöz mért módot jelölt ki szerepüket Európa és a zsidóság szellemi életében. Előadásának gerince Jakob Wassermann, Franz Werfel és Stefan Zweig problematikájának a bemutatása volt, de ezt olyan lázas jelzőkkel, lényegyet megragadó hasonlatokkal, érzékeltető képekkel sugározta szét a hallgatói között, amelyek előadását önálló és az egyéniség helyegét magánviselő művészi alkotássá tette.

Turóczi-Trosztler professzornak elményt jelentő előadásáért Stöckler Lajos elnök mondott köszönetet.

Munkát a munkaszolgáltatásoknak!

Oroszországhól hazatért testvéreink az alábbi foglalkozási ágakban keresnek elhelyezkedést: tisztviselő, kereskedősegéd, asztalos, bádógos, bódizsműves, cipész, cukrász, lakatos, utazó, mészáros, kártyos, terménykereskedő, raktárnok, gazda, kirakatrendező, sofőr, dobozgyári szabász, nyomdász, vegyész, gépész-mérnök, malomszerelő, villanyszerelő, vízvezeték-szerelő, szakács, fogtechnikus, üveges, órá- és ékszerész, gépésztechnikus, ügynök, villanyhegesztő, kalapos, pécbeszedő, korrektor, paplanos, kádár, kovács, alkalmi munkás, állászt, fényképész, pék, tímár, látszerész, autokarosszéria-kártyos.

Munkaszolgáltatók figyelem!

Budapesten állást nyerhet: tisztviselő, kereskedősegéd, (vas-, fűszer-, festékszakinában), kártyos, szobafestő, bódizsműves, bádógos, vegyész, lakatos, műszerész, órá-ékszerész, konfekciós szabó, utazó, asztalos, villanyszerelő; elektro-műszerész; angol-tanár.

Vidéken állást nyerhet: kereskedősegéd (rövidáru-, vas-, vegyes- és divatáru szakma), utazó, üveges, szabó, bádógos és szerelő, tisztviselő, konfekciós szabó, órá-, ékszerész.

Minden munkalkalmat jelentse a DEGOB információszolgáltatónak, Bethlen-tér 2. szám, I. emelet 36.

A palesztinai bevándorlás hősi eposza!

Európában először!

A HASOMÉR HACAIR drámai studiója a mozgalom fennállásának húsz éves évfordulója alkalmából 1947 december 14-én d. u. 12 órakor a MAGYAR SZÍNHÁZBAN előadja SULAMIT BATDORI:

HAJÓ A VIHARBAN

című 3 felv. drámáját. Rendező: Gellért Lajos

Jegyek csak elővételben: szombat és vasárnap kivételével minden nap 3—5-ig VI. Andrassy-ut 87 I. em. 1 és a New-York jegyirodáiban

Az előadás tiszta bevételét gyermekotthonaink felszerelésére fordítjuk

Megjelent a kormányrendelet a zsidók elhagyott javainak kezelése tárgyában

A hivatalos lap november 26-án számában közli a magyar köztársaság kormányának 13.160-1947. számú rendeletét a zsidók elhagyott javainak kezelése tárgyában. A rendelet értelmében az elhagyott javak kormánybízottságának kezelésében álló olyan javakat, amelyek az 1915. XXV. tc. 2. §-ának (1) bekezdése értelmében előrelátásban az Országos Zsidó Helyreállítási Alapra szálltak, az erre vonatkozó eljárás lefolytatásáig is a most kibocsátott rendelet hatálybalépéséig — tehát 1947 november 26-ától — számított harminc nap alatt az említett Alap kezelésébe kell átadni az ügyre vonatkozó összes iratokkal együtt.

A rendelet alapján végre megindulhat a Zsidó Helyreállítási Alap érdemleges munkája.

Rozgonyi gyermekfénykép

ma is a legszebb

ünnepi ajándék

Figyelem!

Duplán füstölt libahús
Frissen olvasztott úbornsír
Zsirnakkaló, husvétli is kapható!
Freireich Henrick orv. kőser háromkereskedő, Debrecen, Páti-utca 2.

REPÜLŐ BOY

áruszállítás,
kézbesítés
legolcsóbb.

0-utca 15 Tel: 120-541

Spanyol,
angol, francia,
oros
nyelvórák

BERLITZ

IV., Vörösmarty-tér 2
Telefon: 181-012

NAGY VIDÉKI VÁROSBAN 40 év óta fennálló jól bevezetett, kitűnően jövedelmező

festékszaküzlet sürgősen átadó

esetleg megfelelő garanciával bérbeadó. Cím a kiadóban.

Hírek Palesztináról

Angol hírügynökségek idegháborúja az UNO döntés ellen

Anglia úgy látszik az UNO döntése után sem adta még fel teljesen a játszmát Palesztinánál. Ahogy a Palesztina Bizottság tárgyalásainak megkezdése előtt az arabok felbiztatásával idegháborút indított a Jisuv elnök — valójában a Bizottság elnökét kívánta ezáltal befolyásolni — úgy jár el most is az UNO szavazás után, megkísérli a Közel-Kelet lángbáborítását a fenyegetésével meghosszabbítani az angol csapatok palesztinai tartózkodásának szükségességét. Emlékezzünk a néhány nappal ezelőtti elsődőlás újságírók: „Az arabok felvették a palesztinai határ mentén”. „Szent háborúra készül az arab Liga”. „Mozgósított a Haganah”, stb. E hírek forrását természetesen mindig az angol hírügynökségeknek találhattuk meg. A nem feledékeny újságírók hamar észrevették, hogy az UNO döntést követő napokban szinte szóról-szóra a néhány nappal ezelőtti megjelent hírek közül egyes lapok első oldalán — ismét az angol hírügynökségek útján. Nem kétséges, hogy a Palesztinán kívüli álló rab nacionalista körök nem teljesen fogadták az UNO döntést — az arab államok képviselői kivonulnak a szavazásból az UNO üléséből — a sikerült hangulatot teremteni, mely zavargásokat előidézni a háborúval megcsavazó államok. Ezt használták azután fel az angol propaganda-szervek a megfélemlítésére: milyen hatalmas helyzet áll majd elő az angol mandátum megszűnése után? Mindenestre jellemző a helyzetre egyrészt az, hogy a zsidók többnyire Palesztinából távoztak — másrészt az arabok pasának az a gyanús érdeklődés, hogy az arabok nem fogadják a zsidókat látniuk mindaddig, míg az angol csapatok lesznek Palesztinában. Nagyon „őszinte” az angol fenyegetés volt, ez és sok más tényleg megértették, mint hogy a brit kormány ezt kívánatosnak találja. A palesztinai

zsidó „behívások” hírének szenzációs fellátalása is angol részről azt a célt szolgálja, hogy az ereci helyzet menőli zavarosságnak tűnjék fel. Való igaz, hogy a nem utolsósorban az angolok által előidézett helyzet következtében a lassan állami funkciókat betöltő Jewish Agency a Haganah segítségével minden eshetőségre felkészült és mindent megtehet az élet és vagyonbiztonság megőrzésére — ez azonban nem igényelt rendkívüli katonai intézkedéseket, mert a Haganah olyan alakulat, amely állandóan fegyverben van és melyet így nem kell külön mozgósítani. A Haganah-t ugyanis a mindennapos munkát nem zavaró állandó készenléti jellemzi. Katonái jellegű intézkedés csupán néhány stratégiai pont megszállása volt. A Jisuv céltudatos intézkedésekkel már most előkészít a polgári közlegyalítás átvételét, de nem kerül akkor sem váratlan körülmények közé, ha katonailag kell helytállani. Az ereci zsidóság néppé érett.

Az UNO szavazás éjszakája Erecben

A szombatról vasárnapra virradó éjszaka Erec Jisraelben egyetlen zsidó sem aludt. Várták a szavazás eredményét. Galileában, az északi és észak-keleti határ mentén Haganah járőrök biztonsági őrzéssel vigyáztak a szélszéli zsidó településekre, felkészülve minden eshetőségre. A városokban, az után tolongtak az emberek, vagy a rádió híreit lesték. Ezek és ezek zarándokoltak a Sirató Falhoz és imádkozva kérték az Egek Urát: segítsen népének a sorsdöntő órában. Amikor ismeretessé vált a döntés, táncpercek dőltek az emberek az utcán, énekeltek, ujjongtak. A kilbokban örömlövekké gyulltak ki és ezek körül bódultak a chalucok. Mindenki érezte, hogy az UNO döntésével egy 2000 éves per dőtt el és hogy új fejezet nyílt a zsidó nép történetében.

Nehéz percekben Truman tárgyalta Weizman elnökkel

A szavazást közvetlenül megelőzően is, még folytak a tárgyalások a terület rendezéséről. E tárgyalások folyamán sikerült területgyorppadást elérni a Közel-Keleten a Holt Tenger és a Szent Jeruzsálemi terület között, sőt a Lyón-i repülőteret, sőt a Nyugat-Galileában is jelentős területtel való gazdagítást. Jeruzsálemet azonban a megosztás után fel kellett adni — mert e tekintetben

a Jewish Agency teljesen magára maradt. Shertak ekkor bejelentette, hogy bár a zsidóság sohasem mond le Jeruzsálemről, az adott körülmények között, az idő sürgetését is tekintve véve, Jeruzsálem ügyének erőszakoskításával a Jewish Agency nem kívánja veszélyeztetni a döntés mielőbbi meghozatalát. Ezek után a Teljes Ülés úgy döntött, hogy Jeruzsálemet és környékét tíz évre semleges területnek nyilvánítja. Ez jó jelét adta a város lakói maguk döntésének további sorsáról.

A tárgyalások folyamán a Szovjetunió képviselője, szinte minden részletkérdésben a Jewish Agency álláspontját tette magáévá, az USA megbízottja igen sokszor emlegette a zsidó követeléseket. Nehéz kérdések elődöntése előtt Weizmann pro-

fesszor a Fehér Házból érte küldött autón felkereste Truman elnököt, vele közvetlenül tanácskozta meg a problémákat — és ilyenkor az USA megbízott külön telefon-utasítást kapott a Fehér Házból.

Cyprus szigetéről minden gyermek a legrövidebb időn belül átkerül Erecbe

A palesztinai kormány a Jewish Agency kérésére hozzájárult ahhoz, hogy Cyprus szigetéről minden két évnél fiatalabb gyermek szüleiével együtt és minden szülők nélkül a táborban tartózkodó 18 évet nem töltött ifjú a legsürgősebben beutazási engedélyhez jusson. Ez a rendelkezés 2100 ifjút, 420 kisgyermeket és mintegy 1000 szülőt érint. Az utóbbi kialakult gyakorlattól eltérően a

kormány maga vállalta a gyermekek átszállítását. 1500 ifjú az „Ocean Vigour” fedélzetén már meg is érkezett Erecbe. Az ujjongó és éneklő fiatalokat a Jouth Allijah megbízottjai fogadták és azonnal a számukra előkészített gyermek-falvakba vitték őket, anélkül, hogy a szokásos átmeneti táborokba kényszerültek volna, akárcsak néhány hétre is.

(GELLÉRT)

FELHÍVÁS

A rákoskeresztúri izraelita temetőben, a mártírok parcellájában, a Pesti Chevra Kadisa egízsze alatti nagyszabású emlékművet állítanak fel. A mártíremlék alapköve ünnepélyes keretek között már elhelyeztetett. Mindazok, kik a felállítandó

emlékműre akár az országban, akár külföldön elhalt hozzátartozóik nevét bevésetni kívánják, jelentkezzenek minél előbb a Pesti Chevra Kadisa hivatalában, VII., Erzsébet-körút 26. szám alatt.

— A Pesti Izr. Hitközség első Oneg Sabbat rendezvényének ünnepi megnyitása. A Pesti Izr. Hitközség Oneg Sabbat rendezvényének ünnepi megnyitó előadása december 6-án, szombaton délután 5 órakor lesz a Hitközség disztermében (VII. Sip-u. 12. II. em. 33). A megnyitó beszédet Domonkos Miksa ügyvezető tartja. Richtmann Mózes dr. „A zsidó ima” címmel tart előadást. Ábrahámsohn Manó főként közreműködésével. Az előadáson héber dalokat énekel

a zsidó leánygimnázium énekkara, dr. Ságó Lászlóné vezényletével. Az előadás látogatása díjtalan.

— Dr. Geyer Albert előadása. Az Újpesti Izraelita Hitközség kulturbizottsága december 2-án, kedden este 7 órakor tartja II. kulturstjtét, amelyen dr. Geyer Albert, a zsidó világkongresszus magyar szervezte elnöke „Galuti zsidó problémák” címmel tart előadást. Költeményeket szaval: Steinberger József.

A Varsói Jiddisch Művészegyüttes sikerdús vendéglátása a ZENEAKADÉMIA KAMARATERMÉBEN ma, dec. 3-án utoljára

DER AMERIKANER CHUSSEN

Közkívánatra: december 6-án, szombaton délután fél 5 órakor

DER IBERIGER MENTSCH

című életkép 4 felv.

December 8-án, hétfőn este fél 8 órakor

MAZEL TOV operett 3 felv.

Nagyszzenzációjú bemutató

december 9-én, kedden este 7 órakor, továbbá december 10-én, szerdán és minden hétfő, kedő, szerda este 7 órakor és minden szombat, vasárnap délután 4 órakor

MISCHA BERNSTEIN

és művészegyüttese bemutatja a régen várt, legszebb jiddisch operettjét

MAZEL IN LIEBE

3 felv. és 2 képphen. Itta: N. Olshanezki. Csodás zene, eredeti jiddisch humor, jiddisch dalok, jiddisch táncok

Két és fél órási nevező orkán!

Okvetlen nézze meg! * Fűtött nézőtér!

A kőbányai Joint-konyha év- forduló ünnepe

Kereteiből messze kiemelkedő megmozdulással adózott a kőbányai hitközség diszközyűlése az amerikai hitestvérek iránt tartozó hálának abból az alkalomból, hogy a felszabadulás utáni természetbeni ellátást követően, két év óta működik a Joint népkonyhája. E rövid idő alatt egyedül Kőbányán mintegy háromszázszor ebédel szolgáltatott ki a konyha, a hétről-hétre osztott szeretetadomány, ruhasegély és készpénztámogatáson kívül. A közgyűlésen a Kőbányai Hitközség és a Kőbányai Négyzet vezetősége fogadta a Joint pesti intézettségét, amelyet dr. Görög Frigyes elnök képviselt az osztályvezetőkkel, közöttük Freundné F. Szidónia életmezési főnökkel. A vendégeket a kőbányai napközi otthon növendékeinek énekkara palesztinai dallal üdvözölte. Wald Hermann hitközségi elnök megnyitotta után botterjesztette meglepetésszerű határozati javaslatát, mely szerint mélyszégyen hálánkat küldjük amerikai hitestvéreink felé, kik testvéri készséggel segítettek nekünk a legnagyobb nélkülözések idején. De igaz köszönettel fordulunk a pesti Joint szervek felé is, kik a legerőteljesebb intézkedések végrehajtói voltak.

Dr. Kálmán főrabbi ünnepi beszédében ajánlotta a határozati javaslat elfogadását. Ráműtatott, hogy ugyanilyen közgyűlést tarthatna egész Közép-

Európa minden hitközsége: a kőbányai-típusadó; de így karolta fel a Joint az egész maradék zsidóságot: lehát a példátlan pusztulásra, a történelemben példátlan alkálással, jósággal reagált az örök zsidó lélek! A közgyűlés tagjai helyükről felemelkedve, egyhangú lelkesedéssel fogadták el a határozati javaslatot és azt héber, angol és magyar nyelven juttatják el amerikai hitestvéreinknek. A Négyzet nevében dr. Kálmán németesolta a zsidó nők háláját. Pollák Gyula a kőbányai közönség köszönetét megható szavakkal közölte. A konyha nevében Kondor Miklósné főnöknő és Aupekné a munkatársak, továbbá Kúrcs az üzemi bizottság nevében szólottak fel. Dr. Görög Frigyes hosszabb beszédében válaszolt az elhangzottakra. Vázolta a Joint munkáját. A jelen közgyűlést látja, hogy az amerikai testvérek szeretettelőrkvése sikeresen megvalósult, jó munkát végeztek. E közgyűlés a „vizeseppből a tengert” elv alapján látja elé a Joint munka lelki eredményeit, a zsidó kölesönös kötelesegtudat megszilárdítását. Gyűlés után a Joint vezetősége a hitközség intézményeit tekintette meg.

A munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetségének kapos- vári nagygyűlése

A Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége november 30-án délelőtti tartotta meg a kaposvári megyeház nagyertermében nagygyűlést, amelyen megjelentek Tömpe alispán, a főispán, a polgármester, a rendőrkapitány és a város katonai parancsnoka. Dr. Frank László a Szövetség helyi elnöke vezette a nagygyűlést. A központ részéről Simor Dezső ügyvezető-elnök és Schächter Imre ifjúsági vezető voltak jelen. Dr. Frank László a Szövetség célkitűzéseit és a helyi csoport munkaprogramját ismertette. Az ő beszéde után Tömpe alispán szólott fel, ugys mint a Szövetség alelnöke és kihangsúlyozta, azáltal, hogy a hatóságok képviselői megjelentek és felszólalásaikkal is biztosították a Szövetség támogatását, ez a Szövetség csak a demokráciát szolgálhatja. Ezután Simor Dezső, Schächter Imre és a MUSz nübizottságának vezetője szólottak fel. Az ünnepséget díszelő követte, amelyet a főispán szavai vezettek be. Dr. Leht László,

Dobó kommunistapárti képviselő, Nagy László szociáldemokrata képviselő beszédeikben antifasiszta erők összefogását követelték. Dr. Frank László zárószavaiban hangsúlyozta, hogy a Munkaszolgálatosok Antifasiszta Szövetsége a munkássegység megerősítésén fáradozik.

PERZSA szőnyegek

VÉTEL ELADÁS UNGÁR Király-u. 14. Halkócska 24.

PAPIR, IRÓSZER

üzleti könyvek, karcolások, amerikai naplók és átiró könyvek.

WEINBERGER ÉS FEJÉRTÉK VI., Deák-tér 6. (Anker-palota) Tel.: 426-613.

ÚJÉVI NAPTÁRAK!

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26 utca 26.

Telefon hívó: 136-816.

SZOMBATON ZÁRVA

PARÓKÁK, PÓTRÉSZEK

békebeli minőségben, művészi kivitelben

Modern

hölgyfodrászati

kiszolgálás

ALTSCHÜLER E.

HAJMÜTERMÉBEN

BUDAPEST, VII., CSÁNYIUTCA 12

Szomory Dezső

Írta: Gervai Sándor

Határának harmadik évfordulója.

Olyan eredeti és érdekes egyéniségről, mint Szomory Dezső, a legjobban maga Szomory Dezső tudott volna írni. Ezt jól tudja Szomory Dezső is s minden művében, lényegében, önmagáról írt. Költői ajkájában véve lazán összefüggő önéletrajzi részletek sorozata. Ezekből az írásokból egy zsidó világpolgár képe bontakozik ki, aki nem volt sem asszimiláns, sem disszimiláns, hanem egyéniség, aki alakítja a világot s neveli. Fejleszti önmagát. Szomory Dezső úgy volt humanista világpolgár, mint Erasmus és úgy volt zsidó, mint Josephus Flavius, vagy Heine. Sok helyütt tekintették őt idegennek, de ő mégsem volt gyökértelen: otthonosan érezte magát minden könyvtárban, ahol a remekművek sorakoztak egymás mellett a polcokon, beemészelt volt

minden operaházban és hangversenyteremben, ahol ihletett-lelkű művészek gyönyörködtek hangjuk csengésével, ideges ujjak játékaival s patriotizmusa volt a képzőművészeti kiállításoknak, ahol festők és szobrászok fejezték ki képhib és szoborban azt, ami után ő csak sóvárgott, de soha nem érhetett el. Stílusát sokan tanulták, de még többen gyönyörködtek benne. Mondatainak felépítésében jobban hatottak rá kedvence zeneszerzőinek dalmatai, mint a nyelvészek szigorú és napi parancshoz hasonló szabályai. Szavaival színek érzékeltetett, hasonlatai egészen rendkívüli érzékenységet tükröztek vissza, meglepő és meglekített jelzői, gyormokkorának zsidó élményeire utaltak.

Zsidóságából nem tagadott le semmit, zsidó élményeit maradtak nélkül megírta, de mindent és mindenkit, az egész világot: magyarokat, zsidókat, franciákat, angolokat, nőket és vadállatokat egyaránt nyersanyagként használt fel. A szégyes, gögös, öntelt lipótvá-

rosi zsidóleányokról ugyanolyan lelkesedéssel, izzó hangulattal, forró levegőjű színművel írt, mint Mária Antónia francia királynéről. Műveinek középpontjában a nő állt, akire hódolattal tekintett fel, akár hercegprímáról, vagy gyári munkásleányról volt szó. Évtizedeken keresztül Franciaországban élt, de Budapestért lelkesedett. A péntekes gyertyagyújtásról ugyanolyan áhítattal írt, mint a kolostorok elműködő és imádkozó szerzeteseiről. Neki nem kellett vadászni a furcsaságok, szabálytalanságok és rendkívüliségek után, mert bármiről is írt, az egészen különös szint, meglekített tartalmat és elképesztő jelentést kapott.

Igényes volt, önmagával szemben s a többi alkotókkal szemben is: regényben, festményben, operában csak a legjobbat, a legalkalmasabbat szerette s arra törekedett, hogy tökéletes alkotásokkal ajándékozza meg olvasóit. Színházi kritikus, színpadi szerző, regényíró, novellista, haditudósító volt egyszerűen, de mindennek előtt az a bámulat-

és csodálatot keltő világi, aki Szomory Dezsőnek hívta, aki egyetlen lélekes vallás hangoztatásait, törvényeit és előírásait sem tartotta meg, de mégis hívó lélek volt, aki — mint Bernard Shaw hűse — hitt a színek megváltó erejében, a szavak holdgöngyöztető varázslatában, az írás lelkei alakító hatalmában s ha a kortársak habonygottak a korlátolt elfogultságait, gonoszkodó előítéleteit nem is tartotta eszathatalan kinyilatkoztatásnak, s fölényesen keresztülmegyelt rajtuk, a művészetekhez és az irodalomban őszintén hitt s úgy szolgált, ahogyan azt a régi zsidó bölcsök kívánták tanítványuktól: lemondással és alázattal, inségen a nélkülözések közepette. Hónapos szobája, díszes és hűs jéggyermek volt, de lelkét a világok forró és likkasztó megváltója töltötte be. Hogy halhatatlan-e, azt az elkövetkező idők fogják eldönteni, de hogy egyéniség volt, érdekes, nyegtelan, érzékeny és nagy érzéktől megibolyt — azt műve meggróztában bizonyítják.

Az orvos kislánya...

Írta: Antal Gábor

I.

Bizonyára emlékszünk még a *Boris Gorbaton* nagysikerű reményből készült filmre, az *Itt nem lehet leigázni*-ra, ahol egy öreg zsidó orvos szepel, akit a náci hódítók elmeoltak és akinek kis lány-lakáját egy orosz parasztesa próbálja megmenteni. Az orosz nép, a megnyomorított és elgaláztott orosz munkások és parasztok humanizmusának imbóluma volt ez a feketefilmű kislány, ez a még náluk üdözöttebb és kiszolgáltatottabb kis élőlény, akit nehéz helyzetekben is gondjukba szednek az orosz parasztok, akik sorsa a film szereplői és főszereplői is az emberellenes náci náciizmus rothadságát, árnyjátékát mutatja. Annakidején az *Új Élet* megajánlotta már a kegyet és a köszönet záradékát ez a művészien valószínű és tökéletesen művészi film-jelenet.

Most egy másik jelenetről beszélünk, mely „A napért élni kell” című német nyelvű készült amerikai filmben játszódik; *Claudette Colbert* és *Orson Welles* világsikerű arany művészi filmjében. A film fő jelenete az, a feszültséget töltő nagy szcéna, mely a „splendid isolation”-ból, amelyben addig éltek és rádöbbentek, hogy bár Amerikában még nem tört ki a háború (Lengyelország megszállásának idején játszódik a film), a világ-háború elkerülhetetlen és hogy minden emberien érző amerikai polgárnak a náciizmus szétválasztására kell törekednie, mert különben a náciizmus szörnyűségei az egész világon elkerülhetetlenül urrá lesznek. A jelenetben arról van szó, hogy a főszereplő (Orson Welles), mint *Welles*, osztrák vegyész magával hoz egy kislányt Baltimoreba, a kis szőke leánykát, akiről azt hiszik, hogy a vegyész kislánya, hiszi főnökének, a jóindulatú gyógyászati gyármunkás pompás gyári üdülőjébe. Ott a nyugalom, boldogság, szépség földi paradicsomában a kislány egy-egyre csak megretten egy játék elfogásától, eszeveszett zokogással tör ki és a kislánynak, a megény kis Margaretnek könyvet, színpadon valószínűleg megadja a jóindulatú, de Európa orsa iránt közömbös baltimorei család, hogy a vegyész nem az apa. Az apja bécsi zsidó orvos, akit a szerencsétlen kis

poronty szemelátára, édesanyjával egyetemben gyáván megölték; megölték mert nem volt „árja” és mégis gyógyítani, embereket menteni merészelt. Amíg eddig nem voltak képesek elérni a vegyész hideg és tárgyilagos szavai és a térkép adatai, azt elérte a kis Margaret mindennél hitelesebb, gyermeki tanulsága; a térképek és statisztikák holt számai helyett a hűsből-vérből való, megalázott, eleven igazság. Az anya (*Claudette Colbert*) aki eddig semmi mást nem látott maga előtt, mint a fiát, csak őt féltette, nem az emberiséget, most magának kálja be fia holmiját, mert felismerje, hogy gonosz az, aki a fasizmus terjeszkedését öbellel kezével nézi, aki folyton csak önsorsát, önkényelmét vizsgálja, miközben az emberiség fizikai és szellemi létét döntő katasztrófa fenyegeti...

II.

Margaret, az orvos kislánya — orvos, embermentő ember, éppen úgy, mint a *Gorbato*-filmben — nemcsak a baltimorei Hamilton-családban ébreszt fel az emberelenség ellen való küzdelem nagy gondolatát, hanem az orosz, az afgán, a kubai családokban, mindenütt, ahol ezt a filmet bemutatják. De nemcsak gondolatot ébreszt és fegyvert kovácsol, hanem genosz reményeket is bukát Margaret drága kis alakja. Azok reményét, akik feneketlen ostobaságukban azt hiszik, hogy az amerikai népet valaha is rá lehet venni arra, hogy segítsen felámasztani a náciizmust, hogy háborút indítson a náci, fasiszták és nyilasok rémuralmának restaurálása érdekében. Az amerikai katonák, akik a felszabaduló náci táborokban látták a csontig lesavanyodott, könyörgő szemű Margaretet — az orvos kislányt, akinek apja valamilyen gázkamrában égették el — akik látták és közelről, közelebbről látták, hogy mit jelent a náciizmus a gyakorlatban, akik kezükbe vették az emberzsírból készült szappant, jól tudják, hogy mit

jelentene, ha a hozzájuk most oly alázatosan és sunyi módon dörgölődő ausztriai nyilasok megint „átvennék a hatalmat”. Vannak egyesek, akiket kör-mönfont siránkokkal félre lehet vezetni. A nagy többséget azonban semmiesetre sem. Az amerikai katonák látták Margaretet és a 250.000 amerikai hősi halott édesanyja, akiknek fiai azért haltak meg, hogy Margaret gyilkosai többé ne uralkodhassanak ezen a földön, nem engedik meg, hogy az amerikai nép gyilkosokat támogasson. És itt vannak az amerikai színészek, *Claudette Colbert*, *Katherine Hepburn*, *Orson Welles*, *Robert Brent*, *Spencer Tracy* és az igazi film-művészek, az igazi Amerika többi világ-hírű képviselői, akik haladó-szemléletű filmeket játszanak és fognak is játszani, tiltakozva és visszaverve a náci szellemiség mindenfajta változatát. *Chaplin*ről nem is szólnunk, hiszen ő érdekelve van Margaret sorsában, mert / ha ő történetesen Bécsben élt volna, őt is megölték volna Margaret apjával együtt. Mert *Chaplin* zsidó! De *Orson Welles* és a többiek, akik nem zsidók, hanem „eredeti árja” amerikaiak, szintén érdekelve érezték és érzik magukat Margaret és a többi Margaret sorsában, érdekelve vannak minden emberi lény sorsában. A gyűlöletre, vérfo. lyanra és a megmaradt Margaret kiállítására spekulátorok csatlódni fognak: a népek meg akarják érteni egymást, a népek a világ minden kisgyermekének védelmére törekcsenek.

• III.

„Ahol a legmélyebb a művészet, ahol legművészibb a művészet, ott van az igazság!” *John Ruskin* írta le ezeket a szavakat a XIX. század kultúr-történeti alapjairól szóló munkájában. Ne felejtsük, ha egyes giccesek — gicces beszédek, gicces ujságcikkek, gicces színdarabok — embertelen háborúra uszítanak. Az igazi művészet a gyűlölet ellen, az igazságos dűkért hadakozik, mint ez a film is. És a nép hangját, legmélyebb vágyát, igazságérzetét az igazi művészi alkotások fejezik ki, nem a giccesek.

Bizonyított tény ez, mint ahogy bizonyított tény az is, hogy Margaretnek nincs mit tartania az amerikai néptől. A náciizmust restaurálni akaró köröknek annál inkább!

Széchenyi hegyen

új, modern villában a

Noémi Gyermekinternátus

A téli szünetire előjegyzést elfogadunk. Érdeklődés: XII, Felső-útea 11. Tel.: 16-18-12.

Perfekt önálló malemkönyvelő,

vagy vállalatvezető és külön egy gépész is szivógázmotorhoz keres azonnali belépésre Tiszavideki malom. MÁNDOK.

NE DOBJA EL régi nyakkendőit, öltönyjait, jakettáit, ruháit, öltönyöket. H. R. né. V., Thurzó-kő 16. l. 2. Cím közlésre érte megyek.

GYERMEKSZERETŐ, orth. könyv háttartásban fűzött tudó keresztet, levelet után meggyeztet. Danziger Zsigmond hortemelő, Sárospatak.

Melltartós kombiné

rendelésre és készítésre hozott anyagból is. Férfi és női fehérnemű készítése.

Ingklinika

VIII., Szentkirályi-u. 2. Musz. özv. üzlete. Az Új Élet oltarának 10% engedmény.

SVÉDORSZÁGHA készülő, 24 éves, kötözűzemi tulajdonos, tanakalésvérem feleségül venne, üzemenek nagyobbitásához szükséges 30-50.000 Ft-tal rendelkező, hozzáillő hölgyet. „Mindent együtt a jövőre” jellegre a kiadoba.

ROTTENBERG

vezet meg legmagasabb áron használt ruhákat, kárpátokat, AKACFA-UTCA 68. TEREZ TEMPLOMNÁL.

19-161 5-ig, 26 éves hadiújság, pályán előzettséget vállal, gyermek meló is. Mándy Béla, Budapest, V., Csáky-útea 22. IV. 7.

Könyvgyűjtő betárcáz és jelszóval vásárolna. „Ármegelelésel és felsorolással” jellegre a kiadoba.

Pénzt akar?

Használt ruháját, szmokejét megveszi Szender ruhaház, Népszínház-utca 42-44.

BUTOROZOTT szobát külső konyha-házánál keres orth. házaspár. Cím: Singer Ferenc, Jókai-utca 12, Budapest 4.

EGYEDÜLÁLLÓ, szombattartó órásságot felveszek, ellátás és fiz. özv. Winczelberg Hermanné, Hajdúhadháza.

Elegans, kényelmesebb szobát keres egyből 60 ur. Lehetőleg központosított. Választ ad. F. H. jellegre a kiadoba k.

IRHABUNDA, NERCZ-PÉZSMA különlegességek a készítőnél.

WACETEL szücs VII, Nagydíófa-u. 2. (Rákóczi-útnál Szombaton zárva.

Pedikür speciális lábápolás Díjtalan lábvizsgálat

benőtt körmök Rences pedikűrmesternél szakszerű, fájdalommentes kezelése. Csengery-u. 84

Lapzártakor érkezett

A palesztinai Zsidó Állam nemzetközi elismerésének megünneplése a Pesti Izraelita Hitközségben

Kevés bensőségesebb és meghatóbb ünnepség zajlott még le a Pesti Izraelita Hitközség előjárásági termében, mint az amelyet szerdán délelőtt rendeztek a palesztinai zsidó államalapítás megünneplésére.

Sok fontos történelmi jelenet játszódott már le ebben a kis teremben, amelynek falairól a régi nagy elnökök és előjárók képei tekintenek a magyar zsidóság egybegyűlt képviselőire.

Először össze a felszabadulás után a demokratikusan megújuló zsidóság vezetői, hogy egyfelől hálát adjanak a Mindenhatóknak legalább a maradék zsidóság megmeneküléséért, másfelől pedig meghatározzák követendő útjuk irányát... És most elhúzó az előjárásági teremben a megszületett Zsidó Állam ünneplésére gyűlt össze az Országos Izraelita Intézőbizottságának, a Pesti Izraelita Hitközség előjáráságának és a vendégek meghívott rabbiegyesületi elnökeinek, valamint a budai előjáráságának tagjai.

A régi nagy elnökök és előjárók képein mintha esedéklátot sugároznának a szemek! Amikor a hálás kortársak megleskelték a zsidó nagykép portréit, ezek a modellek még nem gondolhattak arra, hogy az álom — az az álom, amely minden jó zsidóban mindig él — belátható időn belül teljesüljön.

1947 december 3-án a magyar zsidóság delegátusai azt ünneplhetik a Pesti Izraelita Hitközség előjárásági termében, hogy mindaz, amiről valamikor csak álmოდztak, történelmi valósággá lett.

★

Az előjárásági terem zöldasztalánál Stöckler Lajos elnök mellett dr. Fischer Benjámin, dr. Kálmán Ödön és dr. Beneschowsky Imre — főrabbi, dr. Kalon József és Herskovits Fehér rabbi, Domonkos Miksa a Pesti Izr. Hitközség ügyvezetője, dr. Munkácsi Ernő az Országos Izraelita Intézőbizottság főorvos, Stern Márton, Spatz Nándor hitközségi elnökök, dr. Szemere Samu és dr. Varannai István intézőbizottsági tagok, dr. Geyer Albert és dr. Dénes

KELŐNBEJÁRATU, butorozott szoba központi fűtéssel, egy szanatórium részére kiadó, „Körönd környék” jellegűre a kiadóba.

EGYEDÜLTÁLLÓ Batálembermek vagy nőnek külsőbejárata szoba fürdőszobahasználattal 15-re kiadó, Forgács, IX. Lónyay-utca 18/b, IV. emelet 4.

Béla, a Cionista Szövetség kiküldöttei, továbbá Bolla László, Gubi Árpád és Gellert Gyula, a budai hitközség előjárói és mások foglaltak helyet.

Stöckler Lajos elnök rámutatott arra, hogy a világ zsidósága az önálló Zsidó Állam megalapításával új utra lépett. A magyar zsidóság büszke arra, hogy nyomban a felszabadulás után bekapcsolódott a világ zsidóságának küzdelmeibe. Így a nagy ügy méltó harcosársaiként vehet részt a Zsidó Állam megünneplésében. Természetesen még sok feladat vár elvégzésre és ezekhez összefogásra van szükség.

Az elnök ezután bejelentette, hogy táviratilag üdvözölték Weizmann professzort, továbbá a Jewish Agency és az Ereci parlament elnökségeit. Közölte, hogy a zsidó államalapítás hírére küldötte a székház honfoglalására a magyar nemzeti és a kék-fehér eredi zászlót. A Pesti Hitközség előjárásága elrendelte, hogy iskoláiban szerdán szünnapot tartanak és ünnepségeken méltassák a nagy eseményt. Bejelentette azt is, hogy a pesti hitközségek képviselői estülte rövidesen rendkívüli közgyűlésen foglalkoznak a nagy eseménnyel. Beszédet azután végezte hogy a Mindenható adjon erőt az új Zsidó Államnak minden viharral szemben.

Dr. Fischer Benjámin főrabbi arról beszélt, hogy a szenvedésen át valósultak meg a zsidó vágyak, mert a szenvedések éreztették meg a világgal a zsidóság jogos kívánságait.

Domonkos Miksa ügyvezető felolvasta a palesztinai vezetőkhöz és szervezetekhez írt szöveget, amelyekben a magyar zsidóság együttérzését fejezi ki a kezezeréves álom megvalósulása alkalmából.

Dr. Kálmán Ödön főrabbi, az

Országos Rabbiegyesület elnöke felhívásban arra kérte az Egyk. Urat, hogy szüntesse meg a még özönyösök közönyt.

Dr. Dénes Béla előjáró, a Cionista Szövetség társelnöke arról beszélt, hogy a Zsidó Állam megszilárdítása érdekében az eddigénél is jobb zsidó külre és nagyobb zsidó összefogásra van szükség.

Dr. Benedek László indítványozta, hogy intézzenek köszönő táviratot a Szovjetunió vezetőihez, hiszen a Szovjetunió kezdeményezésének jelentős része volt az új önálló és független Zsidó Állam megteremtésében.

Az ülés résztvevői egyhangú lelkesedéssel járultak hozzá az indítványhoz.

Ezután a pesti rabbiság bejelentette, hogy felkelt az ország összes rabbiságait: pénzen este méltassák a zsinagógákban az önálló Zsidó Állam létrejöttét és az istentiszteletet a hatlikával fejezzék be, szombaton délelőtt pedig egész Halállal méltassák a nagy eseményt.

Az ünnepi ülés Stöckler Lajos elnök zárószavaival és a hatlikva elnéklésével ért véget.

A pávautoni templomkörzet kultúrcsoja, a Pesti Izr. Hitközség pávautoni templomkörzete december 6-án, szombaton este 6 órakor évaadnyító kultúrteret rendez körzeti díszteremben (IX. Páva-utca 30.). Műsor: Söfvet Géza dr.; Mezősüv. Gellért Endre; Újjászülető zsidóság az újjászülető szentföldön. Karvaly László; Ereci dalok, Zongorán kísért: Reiner Károly.

Az Ereci királyi-utcai Immaculát és Nőgyűjtő december 7-én, délután fél 4 óráig kezdődik XIV. Ereci királyi-ut 78. (Török ház) Chanukaj kulturális rendez. Chanukaj beszédet mond Klein Mózes rabbi. Előadás: tart Gervai Sándor író, Enkel Friedman Andor tanár, Stern Róbert a rádióban szereplő ifjú énekes és a Hasemir Hachair cionista-mozgalom zsidói csoportja. Szavai: Wolfner Rózsa, Gersz Tibor. Belépődíj nincs.

Az Országos Bikur Cholim Egyesület rákoszentföldi árvaházának növényekéi folyó hó 7-én d. e. 11 órakor Chanuka ünnepét rendeznek a Zentrakadémiá Kistérségben, melyre Makorólt és barátait tisztelt meghívja. Belépődíj a helyszínen is várható. (Telefonszám: 129-237.)

Butorvásárlók figyelem!

Olesó árak. Részletre is, előleggel.

Hálók, kombinált szobák, garnitúrák, egyes darabok igen nagy választékban. Zimermán Akácfa-u 5 Szombaton zárva.

Dohány-utca 43.

RÁDIÓ, PORSZIVÓ és villamossági cikkek SZENCZERNÉL VI., Vörösmarty-utca 31 sz.

SIRKÓ PFEIFER és HESZKI Somogyi Béla-út 3.c.

Borotválkozzon

avatódi „HARAB” avájei villanyönborotvával

Válási szempontból kifogás az nem esik. Használata könnyű és kellemes. Kapható jobb drogériákban, kávé és élelmiszer színházakban. Ha valahol még nem kapható, úgy forduljon a képviselőhöz: Keszletka és Tsa. Budapest, V., Sas-utca 11. Telefon: 199-499.

Jó és olesó

függönytartó

képekterek

SZÉCSENYI

VII., Bethlen Gábor-utca 7 sz. Telefon: 224-288.

Varrógépek

ipari és háztartási célra. Kécszés, javítóműhely.

GYERMEKKOCSIK

nagy választékban, Raebach, Dohány-u. 68. Tel.: 222-487.

Vidéki városban

jómeneteli cukrászdámba keresek jönnegjelenésű, ügyes, munkaszerető nőt, 30 évenig, házasság lehetséges. „Munkatárs” jellegűre Roros hirdetőbe. Andrassy-ut 54.

Uj KÉZIKOCSIT honnan végy? Bajnok-utca 34

FOGORVOSI RENDELŐ, vároval bérbeadó. Cím: Laudon-utca 3. I. emelet 12. dr. Weinberger.

BORSZAKMÁBAN JÁRTAS UTÁZÓ, volt nuszos, jelentkezzen a DEGOB Információs osztályán, Bethlen-tér 2. I. 36.

BOLDOG családi életre vágyó, 47 éves, jól szituált, üzlettel és kétszobás lakással rendelkező uriaszony megfelelő életkarsal keres. „Szeretetre vágyom 507” jellegűre a kiadóba.

Keresem azt a megértő férfit,

aki gyermekemnek apja, nekem jól bevezetett kárpitos műhelyben élet- és munkatársam lenne, 40-55. „Nehéz egyedül 15” jellegűre a kiadóba.

Hadifogságból most hazatért,
35 éves fiatalember

üzletbe benősülne

vidékre is. „Miklós” jelígre, a kiadóba.

Főberleti kétszobás lakással, forgalmas helyen bádogos szerelő műhellyel férjhezmenne, 50-60 év körüli, szakmabeli ur. emberhez. Leveleket Hellerné, Népszínház-utca 17. II. em. 3. sz. alá kérem.

Dolgozó urileány megismerkedne

házasság céljából

vallásos házból való fiatalemberrel, aki szívesen Erecbe köszül, „25-35-ig” jelígre a kiadóba.

Negyvenéves vigkedélyű, de komoly önálló iparos vagyok.

Vidéki nagyvárosban élek és itt egy szép kis üzemet és házamat van. Az egész családomat deportáltak s így egyedül az életem céljainak tudok. Keresek lehetőleg vidékről egy olyan nemeslelkű, szép és csinos, szívesen, aki igazán egy szeretett és boldog otthonot tudna teremteni. Csak egész komoly életérrel és lehetőleg fényképpel ellátott levélre válaszolok. A teljes díszítést biztosítom. A fényképet visszaküldöm. Válaszokat Dr. János, Bpest, VI. Szondi-utca 11. II. 22. alá kérek.

A HAPOEL M. S. E. hírel

A HAPOEL M. S. E. vasárnap, nov. 30-án d. u. 12-ór bajnoki mérkőzést játszott a balcsai vezető helyen álló Vigadó SC csapatával. A HAPOEL csapata szép küzdelem után 4:0 (3:0) arányban megérdemelt győzelmet aratott ellenfele felett. A gólokat rúgták: Bursi (2), G. István (1), M. József (1). A HAPOEL csapata megérdemelt, hogy megváltasson a lelkes nézőközönség buzgósa munkájából.

BOX. Önkéntes szolgálatunk kedden és csütörtökön 7 órakor, este edzés Erdős Miklós kitanító szakember vezetésével kezdett. Szerdán 8-10. között levő fővárosi iskola tornateremben.

TORNA, ATLETIKA. Tornaermei edzéseket nőknek: kedden este 5-6.30, csütörtökön 8-9.30, este, szombaton este 6-7.30. Férfiaknak: kedden este 6-7.30, csütörtökön este 9-10.30, szombaton este 7-8.30.

USZÁS. Uszásokozásunk a múlt héten megkezdte edzését a Margitszigeti fedett uszodában. Uszásra jelentkezni lehet egy igazolvánnyal központi irodánkban.

PING-PONGOZÁS. Jelentkezés az őszi csapathajókázásban való részvételre központi irodánkban.

RÖPLABDA. Röplabdázók a Szentkirályi-u. 26. alatti NTE tornateremben tartanak reggelként edzéseket. Ezen sportág kedvelői jelentkezhetnek központi irodánkban.

Schulz Jenő cég

Órák-ékszerész (órájavítás)
VII. Wesselfényi-u. 6., a régi házban

Margely Miklós
ékszerész és ékszerész

VESTELI Tel.: 422-345. ELADÁS!

Akik jelíges hirdetésekre

közölt válaszaikat személyesen hozzák be a kindóhivatalba, leveleiket a hivatal ajtaján felszerelt levélszekrénybe is bedobhatják.

ESKÜVÖRE

Iérn és nő ruhák kölcsönzése és vétele. Vidékre is. Róth. Akáfa-u. 6., üzlet. Telefon: 421-290.

ZSIDÓ URİKÖRÖK legmegbízhatóbb házasságközvetítője
GOLDNÉ
VII. Alsóerdősor 8. fszt. 2.
Telefon: 221-348

KISFIAM APUKÁT KÉRI! Megpróbálom ezután kérését teljesíteni. Csinos, 40 éves, musz. özvegy vagyok, 2 szobás lakásom, kis üzletem van. Családi boldogság jelígre a kiadóba.

Dolgozó özvegyasszony, 50-60 éves, intelligens ur ismeretségi körösi házasság céljából. „Lakásom van” jelígre Palakhoz, Bajcsy Zs.-ut. 29.

43 ÉVES hadiözvegy vagyok, önálló lakással, hozományral rendelkezem. Vidékre is férjhezmennek „Jó üzletasszony” jelígre a kiadóba.

CSINOS, 38 ÉVES ÖZVEGY uriaszony rokonom részére, ki 50.000 forint és nagyipari üzem társaságban, keresek házasság céljából

korrekt, jómegjelenésű, jól pozicionált urat. „Becsülős lehetőségek” jelígre a kiadóba.

A VAC HIREI

ASZTALI TENNISZ Budapest 1947. bajnokságában nagy sikereket értek el a VAC versenyzői. Várkonyi László a harmadosztályú bajnokságot nyerte meg 189 induló közül. Mendelovits Vilmos a kölyök egyéniben a harmadik helyen végzett 64 induló közül. És a ifjúsági párosbajnokságban a Mendelovits-Bartók-pár szintén a harmadik helyen végzett.

A Magyar Kupa mérkőzések során a VAC csapata 13:6 arányban győzte le Csepel MTK csapatát és a Nemzeti Bajnokságok során 13:2 arányban győzte le a Hungaria csapatát. A győztes csapat tagjai: dr. Erős, Temes, Gáti, Robicsk, Bolgár és Várkonyi.

TENNISZ. Dr. Erős Géza a kiváló teniszező a jövő évben a VAC színeiben fog versenyezni és ezáltal jelentősen megerősödik a VAC csapata.

A Maccabi Sportvilágszövetség 1948 augusztusában a londoni olimpiánál előtt 2 hetet Maccabi olimpián rendez, amelyre a VAC-ot mint a magyar zsidók egyetlen nemzetközi sportszervezetét meghívta és felkérte, hogy a decemberi londoni vilákkongresszusára küldje ki megfigyelőit.

Palesztina kettősfője alkalmával történt nagyjelentőségű esemény megemlézése a VAC vezetősége nagy szabású díszítést és sportmenetelt közlül rendez. Együttal táviratban közönlötte és fűdőzötte a Maccabi Világszövetséget ezen örömteljes esemény alkalmából.

Társaságbeli legdiszkrétebb házasság

közvetítő. **Doktorné**

Király-u. 67. I. sz. Telefon: 421-930

KERESEK ÖTVENES INTELLEKTUEL URÁKAT HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL, benősülés gyárba, komoly vagyon biztosítva. Davidovitsné, Erzsébet-körnt 35. Défután 4 órától.

Férjhezmenne

csinos, jóalkú, lakással bíró föltisztviselő, föltűnően intelligens, jószemű korrekt egzisztenciájú 50-55-ös urhoz, akinél szintén „Szeretlek a fontos” jelígre Borasboz, Andrassy-út 54. alá.

Privát Schachchen

nagy ismeretességgel ajánlja szolgáltatást hálygeknek és urnaknak. A legjobb körökben is bejáratos. Irjon „Privát Schachchen 17” jelígre a kiadóba

37 ÉVES HUGOM, aki MUSZ ÖZVEGYE

férjhezmenne

iparoshoz, kereskedőhöz. „Üzletasszony” jelígre választ kérek teljes címmel a kiadóba.

MAGAS, BARNÁ, 28 éves, jómegjelenésű vidéki nagykereskedő keresi hozzáillő 19-24 éves, igen csinos, kimondottan szép urleány ismeretségi köréből

házasság céljából

Részletes bármirő választ fényképpel bírák a kiadóba „Díszkréte” jelígre.

Társulna, vagy férjhezmenne

egyedül maradt csinos uriaszony 50

ezer Ft készpénzzel és szép lakással egy sáttén minden információt kifizető, jómegjelenésű intelligens urhoz, akinél egzisztenciája van. „48-55-ig” jelígre a kiadóba.

Benősülhet

jómódú, 42 éves, csinos asszony üzemébe, rendes, becsületes férfi, szakmabeli előnyben.

„Vasas” jelígre a kiadóba.

Az „UJ ÉLET”

október 23-iki számában „Bizalommal” jelígre megjelent hirdetés közzétéveje közbejött betegségé miatt elnézést kér a válaszok némi késése miatt.

Musz özvegye,

21 éves, jóalkú, jó családból való, iskolázott, szépen berendezett főberleti lakással, kedvenével

férjhezmenne

olyan 30-35 év közötti jóvő, biztos egzisztenciájú, jómegjelenésű, komoly, intelligens férféhoz, aki szintén szeretne és megengedhőnca vágyó. Leveleket „Kiegészítve” jelígre a kiadóba.

A zsinagóga naptára

December 4. csütörtök: Kiszlév 21. péntek: 22. szombat: 23 (ujjholdhirdetés), vasárnap: 24 (első chanuka gyertyagyújtás), hétfő: 25 (Chanuka 1. napja), kedd: 26 (Chanuka 2. napja), szerda: 27 (Chanuka 3. napja), csütörtök: 28 (Chanuka 4. napja).

Szombaton, december 6-án heli szidra: Vajésev, hétfőre: Ámesz II, 6-III. 8.

IMÁIDÉK:

Ima- házak	Péntek		Szombat				Vasárnap	
	este	reggel	e	u	este	reggel	este	
Dobány	4:15	10	4	4:15	7	4		
Rumbach	4	7:10	4:45	4:45	7	4		
Bethlen	4	7:10	4:45	4:45	7	4		
Csáky	4	7:10	4:45	4:45	7	4		
Dózsa	4	7:10	4:45	4:45	7	4		
Nagyfuv.	4	8	4:45	4:45	7	4		
Páva	4	9	4:45	4:45	7	4		
Füglő	4	7:10	4:45	4:45	7	4		
Füvárva.	4	7:10	4	4:45	7	4		
Leányár.	4	7:10	4	4:45	7	4		

Péntekesti gyertyagyújtás:

3 óra 45 perckor.

BUDAI ISTENTISZTELETEK.

December 5. pénteken este 4 órakor, december 6. szombaton d. e. 12.11 órakor, december 6. szombaton d. u. 14.5 órakor. A II. Torockó-u. 6/b. sz. a. imaházban szombaton reggel 10.30 órakor. 1947. december 6-án d. u. 4 órakor (d. e. szombat a III. Zsigmond-u. 49. sz. a. Tanács-teremben: dr. Ilah István teológiai professzor: „Az ókori zsidó”. Hétköznap reggel 10.30 órakor (Tóra-olvasó napokon 7 órakor) Hétköznap este 14.5 órakor. Istentiszteletek helye: III. Károly Zsigmond-u. 49. XI. Boesky-ut. 57. II. Torockó-u. 6/a és péntek esteként II. Fő-u. 12. szám alatt.

Óbudai istentiszteletek kezdete a Lajos-utcai templomban: péntek este 4. szombaton délelőtt 9 órakor.

A Zsidó muzeum nyitva:

szombaton 11-13,
vasárnap 10-13,
csütörtökön 16-19 óráig.

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. Sip-u 12. - Telefon: 423-930.

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Felölő szerkesztő és felelős kiadó

ROOZ REZSŐ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk

Előfizetési díjak: egész évre 48 Ft, félre 24 Ft, negyedévre 12 Ft. Takarékpénztári /csekk számla száma: 26.209.

Nyomatott a Globus nyomdai műtőzet Rt. körforgáspein. Budapest, VI. Aradi-utca 8.

Fel. nyomdavezető: Margittay Antal